

LOKALNI PROGRAM KULTURE OBČINE BREŽICE

(2015 -2020)

Pripravil: Oddelek za družbene dejavnosti Občine Brežice
v sodelovanju z:

Javnim skladom za kulturne dejavnosti RS, OI Brežice

Posavskim muzejem Brežice

Knjižnico Brežice

Zavodom za podjetništvo, turizem in mladino Brežice

Brežice, februar 2015

KAZALO VSEBINE

1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVITEV OBČINE IN MESTA BREŽICE.....	4
3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE.....	5
4. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE.....	7
4.1. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V OBČINI BREŽICE.....	7
4.1.1. Predstavitev Knjižnice Brežice.....	7
4.1.2. Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v občini Brežice.....	10
4.2. VAROVANJE PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE.....	12
4.2.1. Predstavitev Posavskega muzeja Brežice.....	12
4.2.2. Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine v Občini Brežice.....	17
4.3. VAROVANJE NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE.....	25
4.3.1. Kulturni spomeniki na območju Občine Brežice.....	25
4.3.2. Javni interes varovanja nepremične kulturne dediščine na območju Občine Brežice.....	27
4.4. LJUBITELJSKA KULTURA V OBČINI BREŽICE.....	30
4.4.1. Predstavitev JSKD OI Brežice.....	30
4.4.2. Korelacija OBČINA (lokalna skupnost) - OBMOČNA IZPOSTAVA Brežice	34
4.4.3. Skrb za kulturna društva - spremljanje dejavnosti društev, neposredna pomoč in svetovanje društvom.....	35
4.4.4. Predstavitev Zveze kulturnih društev Brežice.....	36
4.4.5. Financiranje.....	38
4.4.6. Javni interes na področju ljubiteljske kulture v Občini Brežice.....	39
4.5. KULTURNO UMETNOSTNA VZGOJA ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE, SREDNJEŠOLSKO MLADINO IN ODRASLE.....	40
4.5.1. Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolsko mladino in odrasle v Občini Brežice.....	41
4.5.2. Kulturni turizem.....	44
4.6. JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE.....	47
4.6.1. Sklep o razglasitvi nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo.....	49
4.6.2. Investicije v javno infrastrukturo na področju kulture.....	50
VIRI IN LITERATURA.....	51

1. UVOD

Lokalni program za kulturo občine Brežice je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in s katerim se ugotovi vloga kulture v razvoju občine ter ugotovi javni interes zanjo. Lokalni program za kulturo opredeli kulturne prioritete, opredeli cilje in ukrepe za doseg ciljev ter določi kazalnike za merjenje doseganja postavljenih ciljev. Sprejema se za obdobje štirih let, za obdobje od leta 2015 - 2020 in opredeljuje predvsem kratkoročne in srednjeročne cilje.

Lokalni program za kulturo je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki postavlja prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture (glasbena dejavnost, gledališka in lutkovna dejavnost, folklorna in etno dejavnost, filmska dejavnost, plesna dejavnost, likovna dejavnost, literarna dejavnost, intermedijska dejavnost). Dokument upošteva zgodovinski položaj in razvoj kulture na tem območju, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na nevarnosti in priložnosti, s katerimi se bo v naslednjem obdobju ta soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopnosti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Lokalni program za kulturo predvidi tudi usmeritve na področju investicij ter pravne, finančne ter organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničitev.

Izhodišča lokalnega programa predstavlja Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13), v nadaljevanju – Resolucija, ki skuša predvsem obogatiti, nadgraditi nekatera področja, da bi se lažje odzivala na potrebe časa oziroma ohranja kontinuiteto s predhodnim dokumentom, kar naj velja tudi za lokalni program kulture. Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - UPB1, 56/08, 94/09 - Odl. US7, 4/10, 20/11, 100/11 - Odl. US, 111/13), se zagotavljajo javne kulturne dobrine na področjih, urejenih s posebnimi zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost), podpirajo ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljencev ter pokriva tudi druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih opredelijo v lokalnem programu kulture.

Resolucija postavlja temelje novega kulturnopolitičnega modela, usmerjenega v skrb za formalne pogoje njenega delovanja, obenem pa daje zavezo, da svoj smisel, namen in mesto v svetu, kultura artikulira sama. Kulturna politika naj sledi trem temeljnim načelom: vrhunskosti, raznovrstnosti in dostopnosti.

Program kulture Občine Brežice za obdobje 2015-2020 - v nadaljevanju: program kulture, se uresničuje na podlagi programov javnih zavodov, javnega sklada, javnih povabil za financiranje javnih kulturnih programov in projektov in po postopku neposrednega poziva. Javni interes za kulturo Občine Brežice se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost, slovensko kulturno identiteto. Ti pogoji se zagotavljajo s vsakoletnim proračunom.

Program kulture občine izhaja iz programov posameznih javnih zavodov, Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in kulturnih društev. V okviru materialnih in prostorskih možnosti bo občina pripravila infrastrukturne pogoje za ustrezno organiziranost muzejske dejavnosti.

V programu je temeljito opisana tudi kulturna tradicija na območju občine Brežice, skupaj z opisi dogodkov in dejavnikov kulturne zgodovine kot zgodovine delovanja kulturnih društev po dejavnosti.

2. PREDSTAVITEV OBČINE IN MESTA BREŽICE

Površina: 268 km²

Število prebivalcev: 24.473

Število naselij: 109

Dolžina meddržavne meje z Republiko Hrvaško: 67 km

Mednarodni mejni prehodi: Obrežje (cestni), Dobova (železniški)

Meddržavni mejni prehodi: Orešje, Rigonce, Slovenska vas

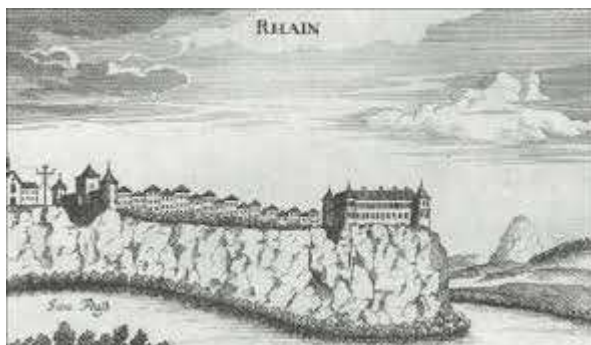
Maloobmejni prehodi: Nova vas ob Sotli, Stara vas-Bizeljsko, Rakovec

Gradovi: Bizeljsko, Pišece, Brežice, Mokrice

Zavarovana območja: Jovsi, del Kozjanskega parka

Občina Brežice se razprostira na 268 km² in leži ob reki Krki in Savi. Spada med večje občine, saj ima po zadnjem popisu 24.473 prebivalcev, ki živijo v 109 naseljih oziroma v 20 krajevnih skupnostih. Ima zelo pomembno geostrateško lego. Tu

poteka pomembna cestna in železniška povezava. Tudi meja je pomemben dejavnik, ki predstavlja desetino vse meje s sosednjo državo Hrvaško.

Ime Brežice izhaja iz imena breg – brežci – Brežice. Reka Sava je skozi stoletja tik ob levem bregu svoje struge narekovala pozidavo starega mestnega naselja in mu s tem dala ime.

Stari del mesta je zaščiten kulturno zgodovinski spomenik in zgodovinski biser arhitekture. Z obzidjem utrjeno mesto se je razvilo ob gradu, ob katerem se je v srednjem veku razvijala trgovina in obrt.

Grad je eden najpomembnejših kulturnozgodovinskih spomenikov v občini, ki je bil v drugi polovici 17. stoletja preurejen v baročnem slogu, prvič pa se izrecno omenja leta 1249. V njem sta razkošno poslikani viteška dvorana in kapela. Danes v njem domuje Posavski muzej Brežice, kjer so razstavljene zbirke kulturne dediščine Posavja.

Poleg gradu v Brežicah so vidno zaznamovali mesto in okolico še grad Mokrice, grad Pišece in grad Bizeljsko.

V mestu sta župnijska cerkev Sv. Lovrenca iz 18. stoletja in cerkev Sv. Roka iz 17. stoletja, v Šentlenartu pa je v 19. stoletju prezidana cerkev Sv. Lenarta, ki stoji na mestu prejšnje cerkve iz 15. stoletja. V Brežicah je živel in ustvarjal kipar Vladimir Stoviček (1896-1989). (http://www.brezice.si/obcina_brezice/splosni_podatki/)

3. ANALIZA STANJA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE

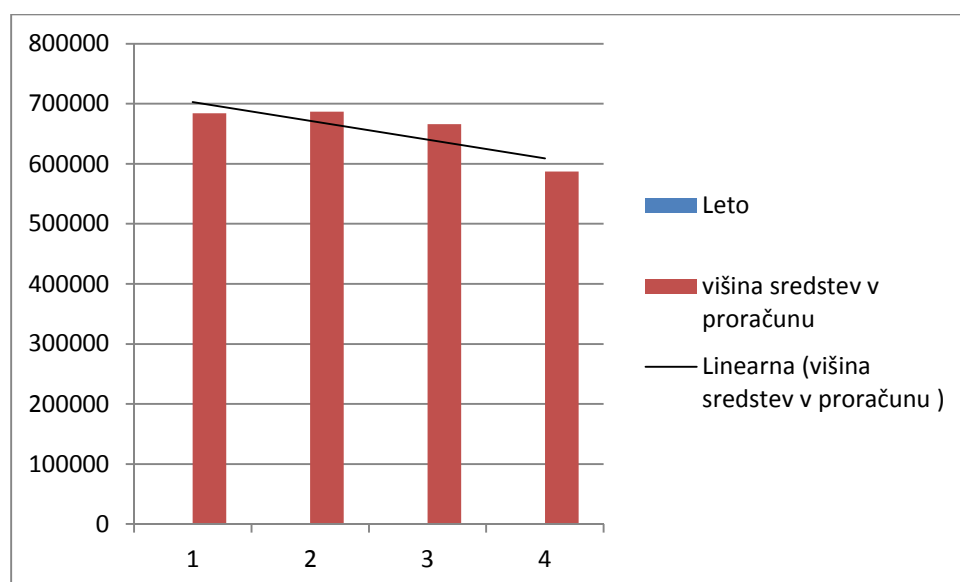
V Občini Brežice obstaja dobro razvita in razvejana mreža izvajalcev in organizatorjev kulturnih projektov in programov. Ob javnih zavodih obstaja še množica kulturnih društev, ki uresničujejo pomemben delež javnega interesa na področju kulture.

Preglednica 1. Sredstva v proračunu za področje kulture 2010-2013

Leto	višina sredstev v proračunu
2010	684.104€
2011	686.900€
2012	665.800€
2013	587.060€

Delež sredstev za kulturo v proračunu je sicer v obdobju od leta 2010 do leta 2013 nominalno nekoliko upadel, vendar je za vsa primerjana leta konstanten in znaša 0,03 od celotnih odhodkov proračuna.

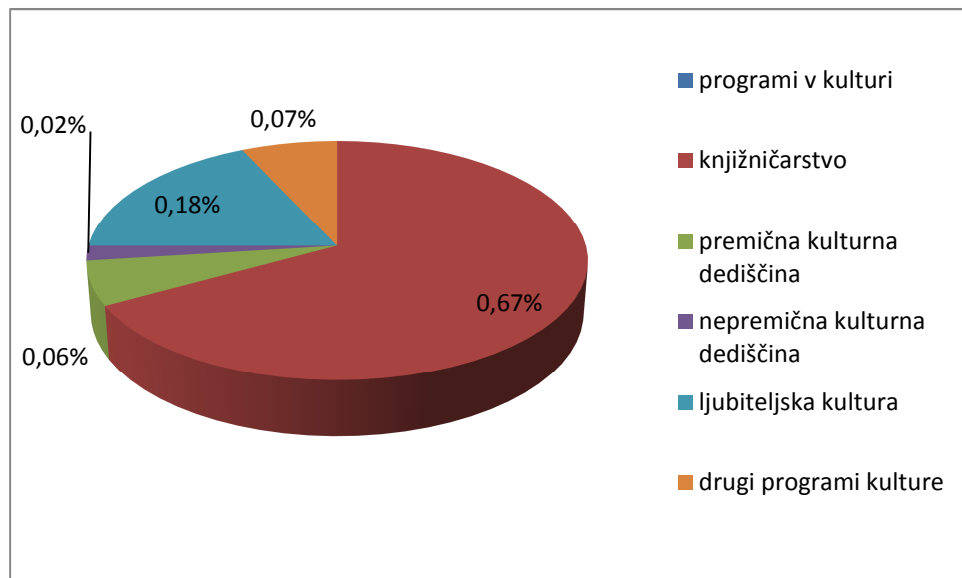
Graf 1: Gibanje sredstev v proračunu Občine Brežice od leta 2010 - 2013

Preglednica 2: Struktura sredstev v proračunu za področje kulture v letu 2013

programi v kulturi	višina sredstev 2013
knjižničarstvo	392.300€
premična kulturna dediščina	38.000€
nepremična kulturna dediščina	12.700€
ljubitelska kultura	103.660€
drugi programi kulture	40.400€
skupaj	587.060€

Graf 2: Struktura sredstev v proračunu za področje kulture po dejavnostih:

4. JAVNI INTERES NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE

4.1. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V OBČINI BREŽICE

Knjižnično dejavnost v Občini Brežice izvaja Knjižnica Brežice.

4.1.1. Predstavitev Knjižnice Brežice

Knjižnica Brežice je pomemben dejavnik razvoja bralne kulture v naši občini, omogoča široko dostopnost do kakovostnega knjižničnega gradiva, ponuja široko paleto raznih programov in prireditev, programov vseživljenjskega učenja ter opravlja vlogo socialnega stičišča.

Glede na namen, zaradi katerega je knjižnica ustanovljena, opravlja kot javno službo naslednje naloge:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve,
- sodeluje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike, informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- javna služba je tudi dejavnost knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu, ki je namenjena zagotavljanju:
 - pogojev za delovanje vzajemnega bibliografskega sistema,
 - dostopnosti elektronskih virov informacij v tem sistemu.

Knjižnica v okviru javne službe tudi:

- sodeluje v vseživljenjskem učenju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z dejavnostjo knjižnice,
- zagotavlja knjižnično dejavnost romski skupnosti,
- v soglasju z ustanoviteljem lahko izvaja knjižnično dejavnost tudi za druge občine na podlagi pogodbe.

Knjižnica Brežice je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za povprečno 24.400 prebivalcev na območju občine Brežice. Knjižnica po zaključeni investiciji razpolaga z 2.029 m², od tega je za knjižnično dejavnost (izposoja, skladišče, pisarne) namenjenih 1.404 m² in za dvorano 270 m².

Začetki knjižničarstva v Brežicah segajo v leto 1880, ko je bila ustanovljena slovenska čitalnica. Med prvo svetovno vojno je njeno delovanje zamrlo, nato je

čitalniško knjižnico prevzelo novoustanovljeno Sokolsko društvo. Med drugo svetovno vojno so bile skoraj vse knjige uničene.

Brežičani so zbrali redke ohranjene slovenske knjige in jih skupaj z darovi uredili v knjižno zbirko v učilnici brežiške osnovne šole. V prvih mesecih leta 1946 so knjige že redno izposojali. Dve desetletji je za knjižnico predano skrbela knjižničarka Savica Zorko, ki je za to delo prejela tudi Čopovo diplomu. V teh letih se je knjižnica uspešno razvijala in po statistikah v posavskem prostoru prednjačila.

Knjižnično rast so spremljale številne selitve in organizacijske oblike. Tako je iz začetnega delovanja v okviru kulturno-prosvetnega društva Stanko Černelč 1964 postala samostojna Občinska matična knjižnica Brežice, v sredini osemdesetih let ena od enot Zavoda za kulturo Brežice in od 1993 samostojni javni zavod. Prostor za svoje delovanje je knjižnica po vojni najprej dobila v učilnici osnovne šole, leta 1955 se je preselila na Cesto prvih borcev, deset let kasneje v novo zgrajeni prosvetni dom, leta 1980 pa na sedanjo lokacijo v zgornje nadstropje. Leta 2005 je knjižnica pridobila pritličje, v letu 2006 pa še prizidek.

Knjižnica Brežice je imela v svojem delovanju večje in manjše vzpone. Njen velik uspeh je bila leta 1954 ustanovljena izposojevalnica odrskih del za okraj Krško. V šestdesetih letih je bila knjižnična mreža dobro razvita, saj so si občani poleg gradiva v matični knjižnici lahko izposojali knjige tudi iz enajstih potujočih kovčkov, ki so potovali po vaseh. Ob tridesetletnici je bila največja posavska knjižnica. Z novo pridobljenimi prostori leta 1980 sta se obisk in izposoja povečala. Sledilo je obdobje upočasnjene razvoja do leta 1993, ko je knjižnica postala samostojna. Ob petdesetletnici je Knjižnica Brežice s pomočjo ustanoviteljice Občine Brežice obnovila prostore in posodobila poslovanje, povečala odprtost in razširila dejavnost. Sodobni čas ji je narekoval posodobitev in avtomatizacijo poslovanja. V prvi fazi računalniškega opremljanja leta 1990 je avtomatizirala izposajo z računalniškim programom VIR, šest let kasneje pa poleg izposoje še obdelavo s programom COBISS. Ob šestdesetletnici je doživela razcvet z novimi prostori in opremo ter dejavnostmi. Danes je ustanova, kjer se zbirajo in ponujajo informacije, je vozlišče, stičišče različnih poti.

S svojo bogato knjižnično zbirko in informacijskimi povezavami predstavlja nepogrešljivo podporo razvoju občine v tem trenutku in tudi v prihodnosti. Izboljšani prostorski in kadrovski pogoji Knjižnici Brežice omogočajo, da bo organizirala še več prireditev za odrasle, dodatno razvila domoznansko dejavnost ter še povečala sodelovanje z okoljem. In najpomembnejše: neprestano izobraževala zaposlene knjižničarje, da bodo lahko hitro in kakovostno rokovali s sodobnimi nosilci informacij

ter bili koristni vodniki uporabnikom. (<http://www.knjiznica-brezice.si/zgodovina-delovanja-knjiznice-brezice.html>, 2014)

Knjižnica deluje na treh lokacijah in sicer v Brežicah, v vojašnici Cerklje ob Krki in OŠ Pišece. Ima 11,5 zaposlenih, od tega 8,5 strokovnih delavcev in 3 upravno tehnične delavce. V letu 2013 je razpolagala z 118.737 enotami gradiva in imela skupaj 4.645 članov, kar je predstavljalo 19,11% vseh prebivalcev občine.

V letu 2013 je beležila 148.791 obiskov ter 233.487 enot izposoje. Knjižnica izvaja tudi druge projekte, s katerimi dviguje izobrazbeno raven posameznikov, prispeva k večanju kakovosti življenja in krepi kulturno življenje v lokalnem okolju. Knjižnica Brežice svojim uporabnikom ponuja brezplačno uporabo računalnikov ter brezplačen dostop do spleta in elektronske pošte. (Poslovno poročilo Knjižnice Brežice 2013, 2014)

4.1.2. Javni interes na področju knjižnične dejavnosti v občini Brežice

Javni interes na področju knjižnične dejavnosti se kaže v nalogah in poslanstvih knjižnic. Temeljno poslanstvo splošnih knjižnic je postati središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture, demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe. Temu se pridružuje tudi njihova kulturna in socialno razvojna funkcija v smislu izenačevanja izobraževalnih, in formacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev države. Nadvse pomembna je tudi skrb za ohranjanje slovenske pisne kulturne in znanstvene dediščine. Za uresničevanje temeljnega poslanstva knjižnic skrbijo država in občine. (Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017)

Poslanstvo Knjižnice Brežice je postati središče za neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in informacij ter še povečati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem učenju in razvijanju bralne kulture. Pri ponudbi virov in storitev bo sledila trendom razvoja sorodnih knjižnic v svetu in potrebam sodobnih uporabnikov knjižnic. Razširjenost novih tehnologij in s tem povezana sprememba navad in potreb prebivalstva namreč postavlja knjižnicam zelo močno zahtevo po ustrezni prilagoditvi tem spremembam in izboljšanju dosežene kakovosti. Sodobna, k uporabniku usmerjena splošna knjižnica je oblikovana kot prostor navdiha, učenja, srečevanj in druženj. Postaja pa tudi vse pomembnejši ponudnik kulturnih prireditev in oblik vseživljenjskega izobraževanja. (Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017)

Eden od strateških ciljev knjižnice je izboljšanje fizične dostopnosti storitev s širjenjem knjižnične mreže kolekcij premičnih zbirk po lokalnih skupnostih. Na lokaciji v Brežicah pa je na starem delu knjižnice nujno potrebna energetska sanacija objekta.

Večjo in lažjo dostopnost do knjižničnih storitev bo dosegla z nabavo knjigomata za vračanje knjižničnega gradiva.

Knjižnica bo zagotavljala knjižnično zalogo in letni prirast gradiva v skladu s Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12). 11. člen pravi, da ima splošna knjižnica ustrezen obseg gradiva, če ima najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja in v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca. Letni prirast je ustrezen, če splošna knjižnica dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom 200 enot na 1.000 prebivalcev. V skladu z 12. členom ima splošna knjižnica ustrezen izbor gradiva, kadar letni prirast gradiva sestavlja 60% naslovov strokovnega in 40% naslovov leposlovnega gradiva na tiskanih in drugih medijih. Pri izboru gradiva upošteva potrebe odraslega prebivalstva ter otrok in mladine. Slednjim nameni 30% naslovov v okviru letnega prirasta, če je gradivo dostopno na tržišču. Na podlagi Standarda za splošne knjižnice iz leta 2005 pa naj splošna knjižnica, ki dosega standard za knjižnično gradivo po sestavi, aktualnosti in obsegu, dopolnjuje knjižnično zbirko z letnim prirastom z najmanj 250 izvodov knjig na 1.000 prebivalcev in najmanj 25 izvodov neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev.

Knjižnica bo zasledovala cilj doseganja 25% včlanjenosti prebivalstva občine Brežice in 50% včlanjenosti mladih do 15. leta starosti. Cilj knjižnice je tudi promoviranje bralne kulture in podaljšanje odpiralnega časa. Razvijala bo tudi razne oblike sodelovanja in povezovanja z drugimi knjižnicami, šolami, vrtci, društvi, drugimi ustanovami in sredstvi javnega obveščanja v lokalni skupnosti in širšem območju.

Čas izvedbe: 2015–2020.

Ocena finančnih sredstev: 423.000€ na leto, v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: Občina Brežice, Knjižnica Brežice

Kazalniki:

- delež včlanjenih prebivalcev v Knjižnico Brežice (2013: 19,11 %; do 2020: 20,5%)

- število projektno zaposlenih v knjižnici (2014: 1; 2020: 2);
- število obiskov (2013: 148.791; 2020: 150.800)
- večja dostopnost knjižnega gradiva za občane- širjenje knjižnične mreže (2013: 2 enoti; 2020: 4 enote)
- večja dostopnost knjižnega gradiva za občane- nabava knjigomata za vračanje gradiva (2013:0; 2020:1)
- znižanje fiksnih materialnih stroškov: energetska sanacija starega dela knjižnice do leta 2020

4.2. VAROVANJE PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

Za varovanje premične kulturne dediščine v Občini Brežice in na območju Posavja je ustanovljen Posavski muzej Brežice.

4.2.1. Predstavitev Posavskega muzeja Brežice

Posavski muzej Brežice je medobčinski muzej, ki skrbi za varovanje premične dediščine Posavja in upravlja s spomenikom državnega pomena – gradom Brežice. Javno službo izvaja v naslednjih posavskih občinah: Brežice, Krško, Sevnica, Radeče in Kostanjevica na Krki.

Posavski muzej Brežice je pooblaščen za celotno varstvo premične kulturne dediščine Posavja. Njegovo poslanstvo je izvajanje muzejskih dejavnosti, opredeljenih kot javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine na območju Posavja. S svojimi zbirkami predstavlja javnosti zgodovino oz. dediščino Posavja od pradavnine do danes. Deluje na področjih umetnostne zgodovine, umetnostne obrti in likovne umetnosti, zgodovine, arheologije, etnologije, konserviranja in restavriranja.

Njegovo poslanstvo je celovita muzejska dejavnost, ki obsega evidentiranje, zbiranje, raziskovanje, dokumentiranje, varovanje, izobraževanje in različne oblike predstavljanja vseh vrst materialne in duhovne kulturne dediščine, ki so jo od prve naselitve do danes ustvarili prebivalci na območju današnjega Posavja. V njej so prepleteni kulturni vplivi sosednjih pokrajin in držav ter enkratna ustvarjalnost, ki izvira iz etnične, nacionalne in verske raznolikosti, kakor se je oblikovala skozi stoletja v današnji čas.

Posavski muzej Brežice ima v gradu Brežice naslednje zbirke:

- arheološka zbirka;
- etnološka zbirka;
- zgodovinske zbirke:
 - zgodovinska zbirka Kmečki upori in reformacija;
 - zbirka o posavskih meščanih Bürger–mestjan–meščan;
 - zgodovinska zbirka novejšje zgodovine Pod devetimi zastavami: Posavje 1900–1950;
- umetnostnozgodovinske zbirke:
 - Posvetna baročna dediščina Posavja;
 - Sledi sakralne dediščine Posavja 17. in 18. stoletja;
 - Galerija Alenke Gerlovič;
 - Spominska galerija Franja Stiplovška;
- Viteška dvorana in
- kapela sv. Križa ter stopnišče.

Leta 2011 je Posavski muzej Brežice v sodelovanju z JZ KŠTM Sevnica in avtorjem Rudijem Stoparjem odprl stalno zbirko na gradu Sevnica: »Ogled«, kjer je vključenih 27 del Rudija Stoparja.

Od 27. aprila 2014 ima muzej stalno zbirko tudi v prostorih Doma krajanov Sromlje. Zbirka Kozjanski partizanski odred dopolnjuje ponudbo kraja in Občine Brežice na samem kraju dogajanja med drugo svetovno vojno.

Prostori za opravljanje dejavnosti v gradu Brežice

Grad Brežice, kulturni spomenik državnega pomena (Odlok o razglasitvi Gradu in grajske kašče v Brežicah za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99-3811, 22/2002-971), v lasti Občine Brežice, je v celotni sedež muzeja, vendar je zaradi neurejenosti prostorov zaseden le delno oziroma sta celotno pritličje in klet uporabna samo pogojno in za pogojne skladiščne prostore.

Preglednica 3: Prostor PMB in njihova namembnost ter velikost:

Namembnost	Število prostorov	Skupna velikost v m ²
Stalne zbirke	30	1816
Galerija za občasne razstave	3	208
Mali avditorij	1	64
Depoji	11	448
Konservatorsko-restavratorska delavnica	2	87
Upravni in delovni prostori	9	170
Knjižnica	1	41
Garderobe, stopnišča, hodniki, sanitarije	16	634
Mizarska delavnica	1	47
Prostor za čistilko	1	11
Kurilnica	2	78
Skladišča	8	400
Skupaj	85	4004

V dislociranem, prav tako ne ravno ustreznem prostoru, v nekdanjem Dijaškem domu v Brežicah ima muzej v najemu 6 prostorov za dislociran začasni depo v velikosti 160m².

V skupno število niso vključeni podstrešje in kletni prostori ter okolica gradu.

Brežiški grad je bil zgrajen po požigu prejšnje zgradbe v vseslovenskem kmečkem

uporu leta 1515 in je bil grajen skozi celotno 16. stoletja. Grad je lep primer utrjene renesančne grajske arhitekture na ravnini. Razglašen je za kulturni spomenik državnega pomena. Dvoramno stopnišče, kapela in Viteška dvorana so poslikani, slednja je največji in v celoti poslikan necerkveni prostor v Sloveniji in je edinstveni primer baročnega posvetnega

stenskega slikarstva na Slovenskem. V tem reprezentančnem rezidenčnem gradu od leta 1949 s svojimi bogatimi zbirkami domuje Posavski muzej Brežice, ki je kompleksno urejen in predstavlja dediščino Posavja od najstarejših dni do danes.

Omenjeno leto je leto začetka reševanja kulturnega spomenika najvišje kategorije. Vendar pa z nastanitvijo muzeja v gradu ni bilo rešeno samo vprašanje predstavitve premičnih spomenikov naše bogate kulturne dediščine, temveč je bila poudarjena tudi skrb za zunanje in notranje vrednote mogočne grajske arhitekture.

Muzej je bil ustanovljen 26. junija 1949, ko je ustanoviteljske pravice in obveznosti financiranja prevzel Okrajni ljudski odbor Krško. Leta 1958 je prešel muzej iz pristojnosti Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto v pristojnost Skupščine občine Brežice, ki je prevzela tako ustanoviteljske pravice kot obveznosti financiranja. Prvi statut muzeja je bil sprejet 26. junija 1958. V register muzejskih zbirk pri Svetu za kulturo in prosveto Ljudske republike Slovenije je bil vpisan 30. avgusta 1961. Po sprejetju Zakona o varstvu naravne in kulturne dediščine so v letu 1982 skupščine občin Brežice, Krško in Sevnica sprejele odločbe o ustanovitvi muzeja (Odločba o ustanovitvi Posavskega muzeja v Brežicah št. 022-9/82 z dne 21. 10. 1982 in Odločba o ustanovitvi Posavskega muzeja v Brežicah št. 022-15/82-1 z dne 3. 11. 1982). Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94), so občinski sveti občin Brežic, Krško in Sevnica sprejeli Odlok o ustanovitvi Posavskega muzeja Brežice (Uradni list RS, št. 7/98 z dne 30. 1. 1998). Z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Posavski muzej Brežice (Uradni list RS, št. 68 z dne 7. 9. 2012) je ustanoviteljica muzeja postala še občina Kostanjevica na Krki.

V muzeju je bilo v letu 2013 zaposlenih 12 oseb, od tega trije administrativno tehnični delavci ter devet strokovnih delavcev.

Gibanje obiskovalcev v obdobju 2009--2014

Muzej je ravno v tem obdobju posodobil način statistične obravnave obiskovalcev. Številke navedene v tabeli so povzete po sprejetih Letnih poročilih. Ker so podatki za leto 2014 že zbrani, so vključeni v tabelo.

Preglednica 4: Število obiskovalcev, povzeto po letnih poročilih

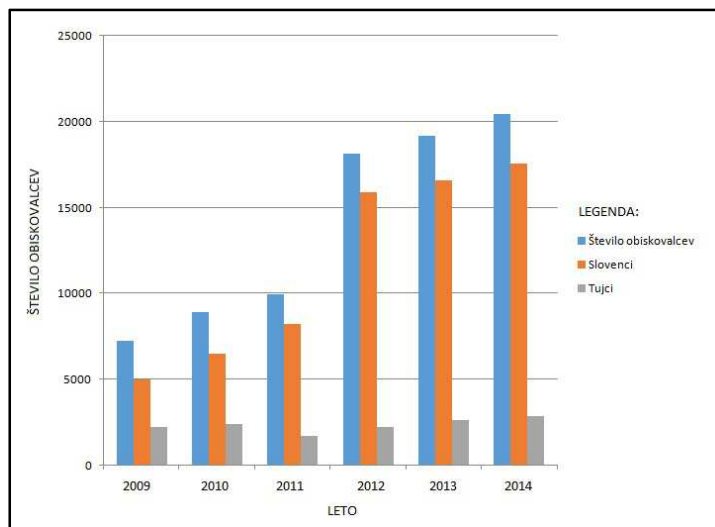
Leto	Število obiskovalcev	Državljeni RS	Tujci
2009	7259	4985	2274
2010	8940	6495	2445
2011	9966	8264	1702
2012	18138*	15886	2252
2013	19208	16567	2641
2014	20437	17548	2889

Obrazložitev:

*Od leta 2012 je muzej v podatke o obiskovalcev vključil tudi obiskovalce prireditelj, poroke in druge dogodke. Za leta 2009 do 2011 so vštete samo prodane ali podarjene karte.

Leta 2012 je bilo samo muzejskih obiskovalcev 8722 (6470 domačih in 2252 tujih), leta 2013 pa 5399 domačih in 2641 tujih, skupaj 8.040. V letu 2014 je bilo muzejskih obiskovalcev 8058 (5228 domačih in 2830 tujcev).

9. februarja 2011 je Posavski muzej Brežice na gradu Sevnica v sodelovanju s KŠTM in avtorjem Rudijem Stoparjem postavil stalno zbirko »Ogled«, ki si jo je leta 2011 ogledalo 2497 obiskovalcev, leta 2012 5929 obiskovalcev in leta 2013 5584, kar so dodatni obiskovalci, ki niso vključeni v podatek o obiskovalcih v tabeli, kjer so navedeni samo obiskovalci gradu Brežice.

Graf 3: Gibanje števila obiskovalcev v Posavskem muzeju Brežice med leti 2009—2014

Najbolj pogosta ciljna publika, naraščanje in padanje ciljne publike
Muzej ni imel sprejetega strateškega načrta, prav tako ni imel oblikovane ciljne publike. Iz letnih poročil pa je mogoče razbrati, da sta bili najpomembnejši in najbolj pogosti ciljni publikli:

- šolske skupine (osnovne in srednje šole), udeleženci učnih ur in delavnic;
- organizirane skupine odraslih.

Velik delež obiskovalcev pomenijo tudi obiskovalci prireditev in dogodkov drugih organizatorjev.

Preglednica 5: Število obiskovalcev po skupinah, pripravljena po letnih poročilih in po dodatnih dostopnih evidencah

Leto	Šolske skupine, št. skupin/št. obiskovalcev	Organizirane skupine, št. skupin/št. obiskovalcev	Posamezniki	Obiskovalci odprtij in prireditev muzeja, število prireditev/število obiskovalcev	Obiskovalci prireditev drugih organizatorjev, število prireditev/število obiskovalcev	Poroke, število / št. udeležencev	Skupaj
2009	93/2942	73/2367	4294	17/ 805	21/4355	26 / 858*	15621
2010	94/2759	69/2191	3990	13/671	17 /2206	20 /660*	12477
2011	93/2456	65/1643	3370	10/1391	11/536	23 / 570*	9966
2012	83/2035	112/2903	3406	12/1737	29/7253	26/804	18138
2013	72/1928	97/2684	4353	23/2788	33/6225	33/1230	19208
2014	58/1971	67/1542	4222	60/5151	34/5881	52/1670	20437

*do leta 2012 ni bil voden podatek o številu udeležencev na porokah, zato je število udeležencev na porokah podano na podlagi ocene povprečnega števila udeležencev porok

4.2.2. Javni interes na področju varovanja premične kulturne dediščine v Občini Brežice

Nacionalni program za kulturo 2014-2017 navaja, da javni interes varstva kulturne dediščine obsega:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,
- celostno ohranjanje dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo ter njeno vključevanje v sodobno življenje,
- predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah,
- sodelovanje javnosti v zadevah varstva in nadgraditev dialoga s posamezniki in skupnostmi ter drugimi deležniki,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, posebej mladim, starejšim in invalidom, neposredno, s pomočjo javnih zavodov, muzejske dejavnosti ter z uporabo novih tehnologij,
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh,
- prepoznavanje dediščinskih potencialov za gospodarski, družbeni in trajnostni razvoj ter kontinuirano vključevanje v razvojne projekte na lokalni in nacionalni ravni,
- ohranjanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter ob upoštevanju mednarodno uveljavljenih standardov.

Na področju varovanja premične kulturne dediščine bodo naporii usmerjeni v realizacijo ukrepov, ki jih nalaga že Resolucija in sicer: oblikovanje kvalitetnih programov ozaveščanja o pomenu kulturne dediščine, prezentacija in popularizacija kulturne dediščine in zagotavljanje njene dostopnosti vsem skupinam obiskovalcev ter povečanje obsega kakovostnih pedagoških in andrargoških programov v muzeju z upoštevanjem sodobnih pristopov interpretacije muzejskih zbirk in druge kulturne dediščine, vključno s predstavitvami vzorčnih vzdrževalnih ali obnovitvenih del. Posebna pozornost bo namenjena javni dostopnosti s poudarkom na izbranih ciljnih skupinah (otrok, mladostnikov in starejših). Muzej bo pripravil inovativne vsebine, ki bodo omogočale dostopnost do informacij o dediščini prek različnih medijev in spodbujale povečan obisk. Posebno pozornost bo namenil programom, ki uveljavljajo muzej kot prostor srečevanja, povezovanja in ustvarjalnosti, še posebej z nadgradnjo posamičnih dogodkov v daljše tematske in časovne sklope. Ob spodbujanju sodelovanja med javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami pri projektih interpretacije, prezentacije in popularizacije kulturne dediščine (kot so muzejske prireditve), je še posebej izpostavljeno najširše zagotavljanje dostopnosti do dediščine ter opremljanje muzeja s sodobnimi tehnologijami, ki omogočajo obiskovalcem samostojno raziskovanje in spoznavanje premične kulturne dediščine. Poudarek bo dan tudi razvijanju kulturnega turizma in s tem prepoznavnih turističnih destinacij, proizvodov in storitev, z namenom izrabe razvojnih potencialov kulturne dediščine in njenega aktivnega vključevanja v lokalni in trajnostni razvoj.

Dolgoročni cilji po področjih

Dolgoročni cilji izhajajo iz vizije zagotavljanja kakovostnega okolja in pogojev za razvoj in trajnostno delovanje Posavskega muzeja Brežice ter iz ciljev, ki so opredeljeni kot javni interes varstva kulturne dediščine. Le ta vključuje celovito delovanje na področju identificiranja dediščine, predstavljanja dediščine javnosti in razvijanja zavesti o njej, participacije javnosti, omogočanje dostopa do dediščine in do informacij o njej, vključevanje vedenja o njej v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh, prepoznavanje potencialov za gospodarski, družbeni in trajnostni razvoj ter kontinuirano vključevanje v razvojne projekte na lokalni in nacionalni ravni. Temeljno je ohranjanje kulturne raznolikosti, ažurno in fleksibilno odzivanje ter oblikovanje muzejev in galerij v mrežo živahnih strokovnih ustanov (povzeto po Resoluciji). Vsaka ustanova oblikuje tudi svoje specifične cilje, ki so skladni z lokalnimi in nacionalnimi.

Prostorski cilji

1. Celostna prenova gradu in muzeja za potrebe razvoja muzejskih dejavnosti, predvsem na področju možnosti izvajanja tržnih dejavnosti in bogatenja ponudbe ter večje dostopnosti (dvigalo in programi). Prenova delov gradu, v

katerih so že postavljene zbirke, a je prostor neustrezen in je obnova prostorov nujna oziroma predpogoj za prenovo stalnih zbirk, predvsem arheologije in etnologije. Prenova delov gradu, ki niso na voljo javnosti in so le delno in pogojno uporabni.

2. Oblikovanje in sprejem Načrta upravljanja spomenika.
3. Pridobitev prostorov za depoje izven matične hiše za že obstoječe zbirke in za prevzemanje arhivov arheoloških najdišč z območja delovanja muzeja.
4. Nadgradnja sistema elektronskega varovanja zbirk in depojev muzeja ter gradu.
5. Trajnostno zagotavljanje ustreznega vzdrževanja in razvoja stavbe ter pogojev za opravljanje dejavnosti v njej.

Kadrovski cilji

1. Oblikovanje kolektiva kot skupnosti, ki svoje delo ne razmejuje po področjih, ampak jih vključuje v delo muzeja kot interdisciplinarne ustanove, kar se kaže tudi v programih in projektih.
2. Spodbujanje kreativnosti in participacije ter novih pristopov, ki so odgovor na spremenjene potrebe občinstva in spodbujajo kreativnost posameznikov in celotne ustanove.
3. Zaposlitev knjižničarja za razvoj in vključitev interne strokovne knjižnice v knjižnično informacijski sistem Cobiss.
4. Dopolnjevanje kadrovske strukture z dodatnimi strokovnjaki na področjih komuniciranja z javnostmi, promocije, trženja in projektnega dela ter vodenja projektov.
5. Okrepitev službe za ustrezno vzdrževanje in skrb za grad Brežice.
6. Celovita skrb za izobraževanje in poklicno rast vseh zaposlenih.
7. Ustvarjanje in vzdrževanje dobre klime v kolektivu.
8. Zagotavljanje ustreznih orodij za delo: posodabljanje in nakup opreme in tehničnih pripomočkov (računalniški programi, računalniki, skenerji, naprave za avdio-vizualizacijo, ozvočenje, DVD predvajalnik, grafoskop, projektor, ekrani na dotik, (raz)vlažilci, klima naprave.

Programski cilji

1. Kakovostno izvajanje in nadgrajevanje javne službe, predvsem na področju komuniciranja, dodatnih programov in participacije.
2. Prenova stalnih zbirk in kreiranje kakovostnih občasnih razstav ter ob razstavnih programov.
3. Vzpostavljane strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje inovativnih, trajnostnih in participativnih projektov za razvoj muzeja.

4. Tesno sodelovanje z občinami soustanoviteljicami in sorodnimi ustanovami v Posavju in širše.
5. Kreiranje, prijavljanje in izvajanje raznovrstnih projektov s ciljem bogatenja programov, pridobivanja sredstev za programe, za kadre in za investicije.
6. Razširitev tržne ponudbe, trženje v drugih sorodnih prodajnih mrežah.
7. Aktivno in razvijajoče se komuniciranje z različnimi javnostmi.
8. Prepoznavnost Posavskega muzeja Brežice kot »blagovne znamke« v regiji, državi in širše.

Čas izvedbe: 2015 – 2020

Ocena finančnih sredstev: 70.000€ - 100.000€ letno, v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: občina, Posavski muzej Brežice

Izpostavljeni kratkoročni cilji po posameznih področjih:

Cilj 1: Kakovostno in nemoteno izvajanje javne službe, skladno s podeljenim pooblastilom.

Predlogi potrebnih ukrepov / aktivnosti za dosego cilja:

1. Zagotavljanje sredstev za delo in stroške dela.
2. Zagotavljanje ustreznih kadrov za izvajanje nalog.
3. Kakovostno sodelovanje z območjem in sorodnimi institucijami.
4. Dvig prepoznavnosti in kakovosti delovanja muzeja.
5. Pridobitev statusa pokrajinskega muzeja.
6. Vključevanje v različne projekte in aktivnosti na območju delovanja, na čezmejnem in na mednarodnem območju.
7. Sodelovanje z ustanovami in društvi v lokalnem in regionalnem okolju.

Nosilci izvajanja ukrepa: zaposleni v javnem zavodu, občine soustanoviteljice, partnerstva s sorodnimi in drugimi institucijami ter širšim družbenim okoljem (društva ipd)

Termin: kontinuirano in dolgoročno delovanje ter doseganje letnih in strateških ciljev na vseh področjih

Kazalniki:

- Kakovostna izvedba letnih programov dela.
- Vzpostavljeno sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju projektov ter aktivnosti.

- Pridobitev statusa pokrajinskega muzeja oziroma ustreznega statusa znotraj organiziranja muzejev.
- Povečanje števila obiskovalcev za 10 % (NPK predvideva 3 % na slovenski ravni).
- Povečanje števila programov muzeja za 30 %..
- Povečanje števila uporabnikov storitev muzej (KR delavnice, programi za različne publike, strokovne storitve, najemi, trgovina in sejmi ipd).
- Število partnerstev.

Viri: skladno z zakonodajo Ministrstvo za kulturo in sedežna občina – Občina Brežice, drugi viri glede na posamezen projekt oziroma aktivnost, pridobljeni iz različnih razpisov.

Cilj 2: Prenova gradu Brežice za potrebe razvoja Posavskega muzeja Brežice

Predlogi potrebnih ukrepov / aktivnosti za doseg cilja

1. Priprava ustrezne vsebinske zasnove, določena raba po posameznih prostorih.
2. Pridobitev ustrezne projektne dokumentacije usklajene z vsebinsko zasnovo.
3. Iskanje ustreznih partnerstev in virov za izvedbo projekta ter sodelovanje v le-teh.
4. Oblikovanje ustrezne projektne skupine za izvedbo.
5. Izvedba projekta in trajnostna skrb za grad.

Nosilci izvajanja ukrepa: zaposleni v muzeju – priprava vsebin, sedežna Občina Brežice kot lastnica gradu, občine soustanoviteljice kot partnerska podpora pri projektu, različni projektni partnerji v Sloveniji in čezmejno, člani projektne skupine.

Termin

- Dopolnitev projektne dokumentacije z vključitvijo rabe posameznih prostorov: 2015.
- Prijava prenove: 2015 in izvedba prioriternih ureditev (recepcija, muzejska trgovina, obnova sanitarij in dvigalo).
- Izvajanje in dokončanje projekta: 2016—2018.
- Ustrezno delovanje: od 2018 dalje.

Kazalniki

- Ustrezna dokumentacija.
- Prijave na razpise za pridobivanje sredstev.
- Prenovljen grad.
- Povečane aktivnosti in kakovostno izvajanje javne službe.
- Povečano pridobivanje sredstev z boljšo infrastrukturo (najemi, spominki, kavarna, vinska klet ipd).

Viri : sedežna občina: dokumentacija, EU skladi in MK s podporo regije, lastna sredstva – predvsem za opremo in programe ter razvoj muzejske trgovine; pridobivanje z izvajanjem dejavnosti .

Cilj 3: Pridobivanje dodatnih prostorov za depoje

Predlogi potrebnih ukrepov / aktivnosti za doseg cilja

1. Priprava ustrezne projektne naloge s konkretnimi podatki
2. Sodelovanje na regijskem nivoju pri reševanju prostorskih potreb za depoje. Sodelovanje S KDK in GBJ.
3. Pridobitev ustreznih prostorov in zagotovitev sredstev za delovanje in opremo ter morebitne obnove oziroma ureditve.
4. Zagotovitev ustreznega kadra za skrb: dokumentacija in konservatorsko-restavratorska služba.
5. Prevezemanje arhivov arheoloških najdišč z območja delovanja PMB in dopolnjevanje zbirk.

Nosilci izvajanja ukrepa: strokovni sodelavci muzeja, občine soustanoviteljice in sorodne institucije v regiji.

Termin

- Projekt z ugotovitvijo stanja na osnovi opravljenega popisa muzealij: 2015
- Iskanje možnosti in dogovori: 2015
- Morebitne obnove in opremljanje prostora: 2015—2017
- Kontinuirana skrb za razvoj in omogočanje ustreznih pogojev: 2017 dalje

Kazalniki

- Projekt iz katerega izhajajo tudi cilji in obseg nalog.
- Ustrezna skrb za dediščino v depojih.

Viri: MK in Občine soustanoviteljice, EU in drugi projekti, lastni viri.

Cilj 4: Prenovljene programske vsebine in tesno sodelovanje z okoljem
Predlogi potrebnih ukrepov / aktivnosti za doseg cilja

1. Priprava ustrezne vsebinske zasnove in določitev nosilcev.
2. Povezovanje klasičnih muzejskih vsebin (občasne in stalne razstave, predstavitve, pedagoške delavnice ipd) z novimi.
3. Prepoznavanje potreb okolja in uresničevanje le-.teh.
4. Tesno sodelovanje z vrtci, šolami, fakultetami.
5. Tesno sodelovanje z NVO, ustanovami in Občino.
6. Vzpostavitev mreže prostovoljcev.
7. Kontinuirano pridobivanje informacij na različne načine (ankete, splet, facebook, odzivi ipd)
8. Razvoj komunikacije z obiskovalci, skrb za ranljive skupine, skrb za dostopnost muzeja in dediščine: komunikacija in participacija
9. Zagotavljanje dostopnosti muzeja in vsebin, tako fizične, intelektualne in virtualne.

Nosilci izvajanja ukrepa: zaposleni v muzeju, odgovorni pri organizacijah, vključenih v skupne projekt, prostovoljci in obiskovalci, zunanji sodelavci, strokovna javnost.

Termin

- Prenova programov – letno vsaj 5 novih programov.
- Vsaj dva povezovalna projekta letno z različnimi izvajalci.
- Vsaj en skupni večletni projekt.
- Vzpostavitev sodelovanja s prostovoljci in prva vključitev vsaj 5-ih: 2015.
- Fizična dostopnost: dvigalo 2015.
- Pridobitev najemnika za vinsko klet: 2015—2016.

Kazalniki

- Povečano število programov in prireditev za 20 %.
- Povečano število obiskovalcev za 10 %.
- Število prostovoljcev, vsaj 5 novih na leto.

Viri: MK in Občina Brežice, projektna sredstva, lastna sredstva, pridobljena iz novih programov.

Cilj 5: Prenova in razširitev stalnih zbirk oziroma postavitve v muzeju
Predlogi potrebnih ukrepov / aktivnosti za doseg cilja

1. Priprava ustrezne vsebinske zasnove, skladne z obnovo gradu.
2. Pridobitev ustrezne projektne dokumentacije usklajene z vsebinsko zasnovo in z obnovo gradu.
3. Postopne prenove, ki temeljijo na interdisciplinarnih izhodiščih in vključujejo vidike različnih ciljnih skupin obiskovalcev.
4. Oblikovanje projektnih skupin za uspešno izvedbo, sodelovanje zunanjih strokovnjakov.
5. Stalno dopolnjevanje in bogatenje zbirk in razstav.

Nosilci izvajanja ukrepa: strokovni sodelavci muzeja, zunanji sodelavci, strokovna javnost, obiskovalci.

Termin

- Podrobna vsebinska zasnova, projekt: 2015.
- Obnova prostorov za obnovo zbirk: 2016.
- Postavitev prve obnovljene zbirke: 2016.
- Postavitev druge obnovljene zbirke: 2017.

Kazalniki

- Projekt: 2015
- Obnova ene stalne zbirke letno: 2016—2017.

Viri: MK in Občina Brežice, projektni viri, lastna sredstva.

Cilj 6: Zagotavljanje ustreznih kadrov za izvajanje nalog in razvoj

Predlogi potrebnih ukrepov / aktivnosti za doseg cilja

1. Priprava ustrezne kadrovske strukture.
2. Omogočanje projektnega zaposlovanja.
3. Sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki.
4. Omogočanje strokovne rasti in izobraževanja zaposlenih.

5. Zaposlitev dveh novih kadrov: kustos dokumentalist in organizator in koordinator programov ter projektno vodja z delom na področju marketinga.
6. Projektno zaposlovanje za potrebe umestitve strokovne knjižnice v sistem Cobbis.
7. Projektno zaposlovanje znotraj posameznih projektov.

Nosilci izvajanja ukrepa: vodstvo muzeja, zaposleni v muzeju.

Termin

- Kontinuirano omogočanje izobraževanj in sodelovanj.
- Zaposlitev kustosa dokumentalista: 2015
- Zaposlitev organizatorja in koordinatorja programov ter projektnega vodjo z delom na področju marketinga: 2015.
- Projektna zaposlitev knjižničarja za zagotovitev vnosa strokovne knjižnice v sistem Cobbis: 2016.
- Projektne zaposlitve: vsaj ena daljša ob posameznem projektu: 2016—2018.

Kazalniki:

- Načrtovane zaposlitve po letih.
- Število izobraževanj letno.
- Pridobitev projekta in projektnih zaposlitev.

Viri: MK in Občina Brežice, projektni viri, lastna sredstva.

4.3. VAROVANJE NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

4.3.1. Kulturni spomeniki na območju Občine Brežice

Kulturni spomeniki lokalnega pomena so območja ali objekti, ki imajo izjemno kulturno vrednost in predstavljajo vrhunske dosežke ustvarjalnosti nekega razvojnega obdobja na lokalnem nivoju. Vpisani so v Register nepremične kulturne dediščine in razglašeni z akti o razglasitvi, ki jih sprejme pristojni organ lokalne skupnosti in so objavljeni v Uradnem listu RS. Konservatorski načrti so najpomembnejši instrument varstva dediščine. Z njimi so določena merila za posege v kulturno dediščino ter pogoji uporabe, obseg posegov, potrebnih za novo rabo oziroma za sodoben način življenja, ter dopustne prilagoditve novim standardom in tehnologijam. Kulturne spomenike lokalnega pomena varuje strog varstveni režim, ki se nanaša na lastnosti, zaradi katerih je enota dediščine razglašena ali predlagana za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena in varuje spomenik kot celoto. Splošni varstveni režim

za spomenike opredeljuje redno vzdrževanje, varovanje originalne namembnosti, za katero so bili zgrajeni oziroma novo funkcijo, ki bo ekonomsko opravičevala prenovo in bo hkrati upoštevala načelo zvestobe arhitektonskemu in zgodovinskemu značaju stavbe, varovanje in prenovo obstoječega oziroma vzpostavitev prvotnega stanja, v kolikor ta omogoča kontinuirano rabo objekta, opredeljuje dopustne spremembe zaradi prilagoditve novim predpisom, novim tehničnim, požarnim in drugim standardom, dostopnosti za invalide in podobno. Podrobni varstveni režim za vsak posamezni kulturni spomenik je opredeljen v aktu o razglasitvi. (<http://www.zvkds.si/>) Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za Občino Brežice je izdelal ZVKDS OE Novo mesto. Strokovne zasnove vključujejo enote dediščine, ki so evidentirane kot kulturna dediščina.

Preglednica 6: Kulturni spomeniki državnega pomena

1.	Grad Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	država
2.	Grad Pišece	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	država
3.	Grajska kašča v Brežicah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	privat
4.	Grad Brežice	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/99)	občina

Preglednica 7: Kulturni spomeniki lokalnega pomena

1.	Mestno jedro Brežic	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 42/88)	privat
2.	Območje Šentvid - Malence	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 42/88)	privat
3.	Grajski kompleks Mokrice z varovanim območjem	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 42/88, 50/98)	privat
4.	Spominsko obeležje Lastine pri Sromljah	Odlok (Ur.l. SRS, št.: 41/89)	privat
5.	Pleteršnikova domačija v Pišecah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 53/96)	privat
6.	Cerkev Sv.Lovrenca na Bizeljskem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 30/00)	privat
7.	Banova domačija v Artičah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 19/03, 60/04)	privat
8.	Cerkev Žalostne Matere božje v Bušechi vasi	Odlok (Ur.l. RS, št.: 19/03)	privat
9.	Šolska zidanica na Bizeljskem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 19/03, 60/04)	občina
10.	Jelčičeva domačija - Janeževa gorca 56	Odlok (Ur.l. RS, št.: 60/04)	privat
11.	Cerkev sv.Mihaela v Pišecah z župniščem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 85/04)	privat
12.	Cerkev sv.Petra na Stankovem	Odlok (Ur.l. RS, št.: 85/04)	privat
13.	Podružnična cerkev Sv.Križ na Cirniku	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/05)	privat
14.	Podružnična cerkev Sv.Jakob na Ponikvah	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/05)	privat
15.	Kelharjev toplar (kozolec) - Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/07)	privat
16.	Kelharjev hram - Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 81/07 in 82/09)	privat
17.	Cerkev Marijinega vnebovzetja - Kapele	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat

18.	Cerkev Sv. Vida na Janeževem vrhu - Bizeljsko	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
19.	Cerkev sv. Marije Magdalene - Orešje	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
20.	Cerkev sv. Duha - Dramlja	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
21.	Cerkev sv. Antona - Drenovec	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
22.	Cerkev sv. Andreja na Skalah - Dramlja	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
23.	Cerkev sv. Fabijana in Sebastijana - Mostec	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
24.	Cerkev Imena Marijinega - Dobova	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
25.	Spomenik padlim v 1. svetovni vojni - Dobova	Odlok (Ur.l. RS, št.: 76/08)	privat
26.	Cerkev sv. Vida - Čatež ob Savi	Odlok (Ur.l. RS, št.: 82/09)	privat
27.	Cerkev Sv. Martina na Vel. Malencah	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
28.	Cerkev Sv. Duha v Mrzlavi vasi	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
29.	Cerkev Sv. Jurija na Čatežu ob Savi	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
30.	Cerkev Sv. Mohorja in Fortunata v Krški vasi	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
31.	Cerkev Sv. Marka v Cerkljah ob Krki	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat
32.	Šola v Orešju na Bizeljskem	Odlok (Ur.l. RS, št. 22/11)	privat

Preglednica 8: Začasne razglasitve spomenikov lokalnega pomena

1.	Nagrobni spomenik grofov Mosconov	Odločba, 10.05.1993	privat
2.	Kosova domačija Križe 5	Odločba, 03.11.1993	privat
3.	Kovačičeva hiša v Drenovcu pri Bukovju	Sklep (Ur.l. RS, št.: 63/00)	privat
4.	Jurčkov mlin na Bizeljskem	Sklep (Ur.l. RS, št.: 38/01)	privat

4.3.2. Javni interes varovanja nepremične kulturne dediščine na območju Občine Brežice

Javni interes varstva nepremične kulturne dediščine (v nadaljevanju: NPK) je opredeljen v Zakonu o varstvu kulturne dediščine in obsega:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,
- ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, še posebej mladim, starejšim in invalidom,
- predstavljane dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah,
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje,
- celostno ohranjanje dediščine,
- spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter
- sodelovanje javnosti v zadevah varstva.

NPK vključuje tudi dostopnost do objektov, vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja spomenikov in izdelavo programa spodbujanja vzdrževanja stavbne dediščine.

Celostna prenova gradu Brežice v ocenjeni vrednosti 7.000.000 je vključena v Resolucijo v razdelku Evidentiranje investicij v občinsko javno kulturno infrastrukturo, ki presega lokalni pomen ter v kulturne spomenike v lasti občin.

Občina Brežice bo tudi v obdobju 2015 – 2020 pripravljala ustrezna gradiva za razglasitve objektov za kulturne spomenike lokalnega pomena oz. predloge za prenehanje statusa kulturnega spomenika lokalnega pomena, za katere bo ZVKDS – OE Novo mesto pripravila ustrezne obvezne elemente predlogov za razglasitev oz. prenehanje statusa nepremičnega kulturnega spomenika. V obdobju 2015 – 2020 bo izvedla vse potrebne aktivnosti za ureditev lastništva na Banovi domačiji v Artičah, da bi postal le-ta last Občine Brežice, noveliran pa bo tudi Odlok o razglasitvi mestnega jedra Brežice za kulturni spomenik lokalnega pomena, ki je zaradi bistvenih sprememb v mestu potreben temeljite spremembe. Na ZVKDS – OE Novo mesto bo posredovana pobuda za pripravo potrebnih novih obveznih elementov za razglasitev, kar bo podlaga za izpeljavo širše javne razprave pred pripravo sprememb sedaj veljavnega odloka. V sklopu mestnega jedra bo Občina Brežice v sklopu izgradnje hidroelektrarne Brežice načrtovala potrebno ureditev zahodne vedute mesta, v sklopu katere bo dan posebni poudarek obnovi obzidja in ureditvi prehodov iz mesta proti zahodu.

Občina uresničuje javno korist varstva kulturne dediščine tako, da izvaja določbe Zakona o varstvu kulturne dediščine. Občina Brežice na podlagi javnega razpisa izvaja sofinanciranje programov na področju ohranjanja in vzdrževanja kulturnih spomenikov lokalnega pomena, ki niso v lasti Občine Brežice, prav tako pa zagotavlja sredstva za obnove in vzdrževanje spomenikov, katerih lastnica je. V obravnavanem obdobju je cilj ohranitev obsega financiranja lokalno pomembnih in najbolj ogroženih kulturnih spomenikov, razvijanje kulturnega turizma in s tem prepoznavnih turističnih destinacij, proizvodov in storitev, z namenom izrabe razvojnih potencialov kulturne dediščine in njenega aktivnega vključevanja v lokalni in trajnostni razvoj.

Posebna pozornost bo usmerjena v ohranjanje kulturnih spomenikov lokalnega in državnega pomena, ki so v lasti Občine Brežice. Za obnovo gradu Brežice, katerega lastnica je Občina Brežice, je bil izdelan projekt celovite prenove v letu 2002, projekt pa se zaradi svoje obsežnosti deli na več faz. Do leta 2013 sta bili izpeljani dve fazi celovite prenove. V letih 2006 – 2008 je bila izvedena prva faza, ki je zajemala statično sanacijo temeljev, hidrofobno izolacijo ter odvod meteornih vod z grajskega dvorišča in okolice celotnega gradu, v letih 2010 – 2012 pa je bila končana druga faza celovite prenove, ki je zajemala rekonstrukcijo vzhodnega trakta gradu vključno

z izvedbo konservatorsko-restavratorskih del na stropnih poslikavah Viteške dvorane. V obdobju 2015 – 2020 je predvideno nadaljevanje prenove, glede na razpoložljiva sredstva, po naslednjem vrstnem redu:

- ureditev nove kotlovnice v JV stolpu, ureditev kletnih prostorov V trakta, ureditev recepcije za obiskovalce vključno z muzejsko trgovino, ureditev sanitarij za obiskovalce, dvigala, ter nekaj pomožnih prostorov v pritličju gradu za izvajanje različnih programov
- celovita rekonstrukcija S trakta gradu,
- celovita rekonstrukcija Z in J trakta gradu,
- ureditev grajskega dvorišča, po možnosti z nadkritjem za prireditve
- konservatorsko-restavratorska dela na stenskih poslikavah viteške dvorane, stopnišča in kapelice.

Tudi v obdobju 2015 – 2020 bo Občina Brežice posebno skrb namenjala najmanj dvema spomenikoma lokalnega pomena, ki že sedaj predstavljata pomemben element v kulturnem turizmu – to sta Banova domačija (etnološki spomenik, preko katerega se sočasno promovira sadjarstvo tega področja) in Pleteršnikova domačija (etnološki in zgodovinski spomenik – rojstna hiša jezikoslovca Maksa Pleteršnika - v sklopu katerega potekajo pomembni jezikoslovni seminarji, simpoziji in prireditve, ki so pomembne za ohranjanje slovenskega jezika).

Posebna pozornost bo posvečena tudi obnovi vodovodnega stolpa v Brežicah in obnovi vsaj dela obzidja na vzhodni strani (ob ulici Pod obzidjem) ter poskusu obnovitve pogovorov z lastnikom hiše Del Cot v Brežicah, za morebitno pridobitev lastništva ali upravljanja hiše na Cesti prvih borcev 23, ki skupaj s svojo neverjetno dobro ohranjeno notranjo opremo predstavlja eno redko ohranjenih meščanskih hiš z originalnim pohištvom od 18. stoletja dalje.

Čas izvedbe: 2015 – 2020 (odvisno od virov financiranja)

Ocena finančnih sredstev: 2.000.000 € letno, v okviru razpoložljivih sredstev oz. možnosti pridobivanja sredstev iz drugih virov (razpisi)

Odgovornost: občina, Posavski muzej Brežice, KS Artiče, KS Pišece, Društvo Maksa Pleteršnika Pišece, Društvo za oživitev mesta Brežice, lastniki spomenikov lokalnega pomena.

Kazalniki:

- Število obnovljenih in revitaliziranih kulturnih spomenikov, (sofinanciranih z evropskimi sredstvi); najmanj 1 do 2020.
- Število na novo razglašanih spomenikov; najmanj 1 letno.
- Izpeljava postopka za spremembo odloka o razglasitvi mestnega jedra Brežic, oz. sprejem novega odloka – do 2020.

- Število pridobljenih lastništev na kulturnih spomenikih lokalnega pomena: 1 (Banova domačija).
- Sofinanciranje vzdrževanja kulturnih spomenikov lokalnega pomena: 2/leto.
- Sofinanciranje obnov kulturnih spomenikov lokalnega pomena: 1/leto.
- Število kulturno-turističnih destinacij oziroma posebnih kulturno-turističnih proizvodov in storitev: najmanj 1 do 2020).
- Ureditev dvorišča, recepcije, sanitarij in dvigala gradu Brežice.
- Zaključek najmanj ene faze celovite prenove gradu – najmanj S trakt.

4.4. LJUBITELJSKA KULTURA V OBČINI BREŽICE

Strokovna organizacija, ki izvaja programe preglednega značaja in izobraževanja za področje ljubiteljske kulture je Javni sklad za kulturne dejavnosti Območna izpostava Brežice. Delovanje ljubiteljskih kulturnih društev v Občini Brežice spremlja in podpira Zveza kulturnih društev Brežice.

4. 4. 1. Predstavitev JSKD in območne izpostave Brežice

Temeljni program JSKD je že v osnovni strukturi (piramidna programska shema, mrežna povezanost območnih izpostav - OI) zastavljen s težnjo po čim bolj učinkovitem doseganju primarnega cilja – s strokovno, organizacijsko in finančno pomočjo nuditi kulturnim društvom kvaliteten okvir za njihovo delovanje ter skrbeti za njihov uravnotežen razvoj ne glede na geografsko pripadnost.

Bistveni komponenti temeljnega programa sta skrb za kulturna društva, njihov nastanek, delovanje in razvoj in piramidna organiziranost programa. Zasnova in organizacija prireditev in izobraževanj na treh nivojih s preglednimi srečanji in

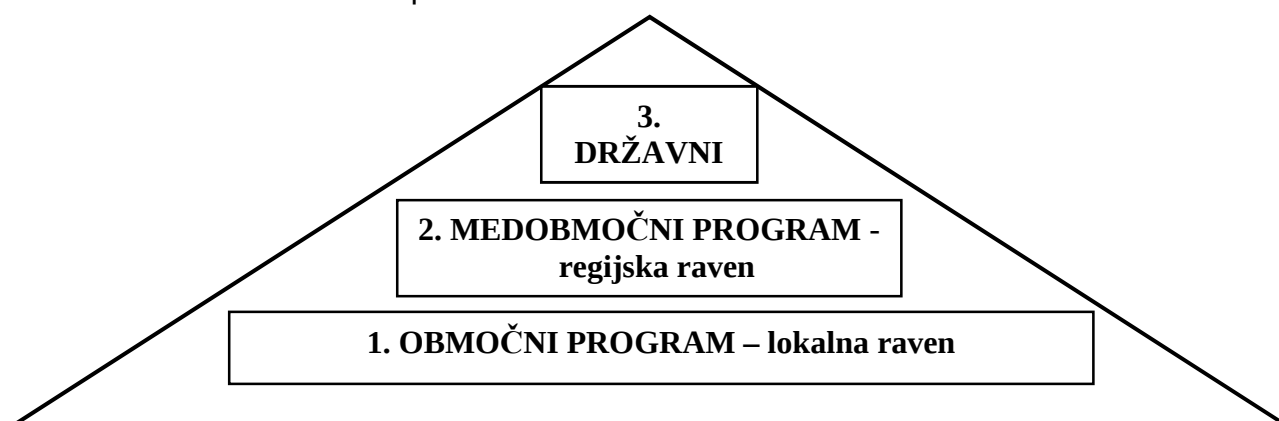
selekcijami omogoča društvom predstavitev delovanja (območna raven) ter primerjanje z drugimi društvi (medobmočna oz. regijska in državna raven).

Temeljni program obsega glasbeno dejavnost (vokalna, instrumentalna), gledališko in lutkovno, folklorno, filmsko, plesno, likovno (in fotografijo), literarno, intermedijsko in več zvrstno (društva in projekti, ki se povezujejo s turizmom, športom ...) dejavnost. Po posameznih OI so področja delovanja različno zastopana – glede na potrebe in možnosti posameznih območij. Naloga OI je nudenje strokovne podpore društvom na aktivnih področjih in zaznavanje potreb po izobraževanju in razvoju tistih dejavnosti, ki še niso razvite, oziroma so v manjšini. Strokovna služba na sedežu sklada pokriva vsa področja dejavnosti.

Poslanstvo JSKD Območne izpostave Brežice je, da vsem občanom zagotavlja kakovostne dobrine na področju kulture, ki so v današnjem času vse pomembnejše za osebno in družbeno življenje. V vseh krajevnih skupnostih pripravlja svoje prireditve ter skrbi, spremlja in spodbuja delovanje kulturnih društev in njihovih sekcij. Program, ki ga izvaja strokovna služba na sedežu in na OI JSKD po vsej Sloveniji, tudi OI Brežice, je zasnovan na treh medsebojno povezanih ravneh, ki se nadgrajujejo in dopolnjujejo: območne, medobmočne in državne.

Vsaka raven je sestavljena iz dveh osnovnih komponent: prireditev (koncerti, tekmovanja, razstave, literarni večeri ...) in izobraževanj (seminarske oblike, delavnice, kolonije ...).

Prireditve so namenjene predstavitvi, primerjavi in vrednotenju dosežkov ljubiteljskih kulturnih društev in skupin. Nastope spremljajo strokovnjaki za ustrezna področja, ki analizirajo predstavljeno delo in svetujejo metode dela. Hkrati izbirajo kvalitetne kandidate za udeležbo na prireditvah medobmočne oz. državne ravni.

Izobraževanje pokriva vsa področja ustvarjanja, vse socialne, starostne in izobrazbene skupine in je konkretno naravnano za pridobivanje neposrednih, praktičnih znanj. V okvir temeljnega programa JSKD sodi organizacija izobraževalnih oblik (seminarji, delavnice, tabori, praktične vaje) za strokovne vodje skupin in/ali člane skupin. Izobraževanje je temelj zagotavljanja kakovosti in napredka skupin in predpogoj za njihov uspešen razvoj. Z izobraževanjem udeleženci pridobivajo

osnovno znanje iz specifičnih področij, za katere v večini primerov ne obstajajo šole ali druge oblike izobraževanja (folklor, sodobni ples) ali nadgrajujejo obstoječa znanja.

Izobraževanje JSKD je v številnih primerih kvalitetna nadgradnja šolskemu sistemu, ki ne zagotavlja v zadostni meri specifičnih znanj iz kulturno-umetniških področij. Kažejo se težnje po tesnejšem sodelovanju kulturnih in izobraževalnih institucij – od povezovanja med Ministrstvom za kulturo in Ministrstvom za šolstvo in šport do nižjih, operativnih ravni. JSKD vidi svoje mesto pri omenjenih medresorskih sodelovanjih predvsem pri pripravi izobraževanja za mentorje (vodje tako imenovanih *izbirnih vsebin*), na različnih kulturnih področjih (folklor, sodobni ples, intermedija....) na osnovnih in srednjih šolah. Dodatna znanja iz kulturnih področij so z uvedbo devetletnega osnovnega šolanja še bolj pomembna in potrebna, učitelji in mentorji pa jih nimajo kje pridobivati in nadgrajevati. Eden od ciljev JSKD na tem področju je priprava vsebin za omenjene specifične vrste izobraževanj za mentorje in ponudba programa šolam.

OBMOČNI PROGRAM

Pri organizaciji in zagotavljanju programov prireditve na območni ravni (1. stopnja) JSKD uresničuje pomembno socialno funkcijo, saj v tem okolju predstavljajo raznolike socialne strukture in kulturna društva. Pri tem kakovost ni najpomembnejše merilo. Vsa kulturna društva, ki to želijo, imajo enkrat letno možnost predstavitve svoje dejavnosti.

Območne prireditve so torej namenjene spremljanju dela društev in skupin, ki delujejo na lokalnem področju. Prireditve strokovno spremljajo selektorji, ki analizirajo predstavljeno delo, izpostavijo najboljše ter opozarjajo na pomanjkljivosti in napake, ki jih je z izbiro ustrezne metode dela mogoče odpraviti. Opozarjajo tudi na pomanjkljivo znanje vodij in možnosti dopolnilnega izobraževanja. Pisna analizo ima tudi dokumentarno vrednost. Je hkrati tudi vodilo za delo in nadaljnje načrte JSKD za pripravo izobraževanj.

Območno predstavitev je treba omogočiti tudi v primeru, kadar v okolju deluje samo eno tovrstno društvo, v tem primeru v okviru koordinacije več izpostav.

Območno raven izobraževanja sestavljajo temeljna znanja iz posamezne dejavnosti v primerih, ko je glavni cilj spodbuditi dejavnost na področju, kjer je zaznati primanjkljaj. Na območno raven izobraževanja sodijo predvsem animacijski programi, namenjeni vključevanju v ljubiteljske kulturne dejavnosti. V ta okvir sodijo začetne stopnje izobraževanja, ki morajo biti metodično – didaktično primerno zastavljene. Priporočljiva oblika so delavnice izrazito praktičnega značaja, ki so neposreden odgovor na konkretne potrebe lokalnih društev. Zaželeno je, da so tovrstna izobraževanja pripravljena samo na željo in/ali v sodelovanju z društvi; da je rezultat

dela neposredna produkcija. V sklop območnega izobraževanja ne sodijo programi šolanja vodij (dirigentov, koreografov); temu so namenjene izobraževalne oblike na medobmočnem in predvsem na državnem nivoju).

MEDOBMOČNI PROGRAM (regijska raven) – Dolenjska, Bela krajina in Posavje

Območne izpostave se povezujejo v medobmočne koordinacije, kar omogoča povezovanje dejavnikov tudi izven lokalnega kroga. S tem se krepijo regionalne povezave in spodbuja skladen regionalni razvoj. To hkrati spodbuja kakovosten timski pristop in sledenje enakomernemu razvoju dejavnosti po posameznih področjih (glasba, gledališče itd.) kot izhodišču za regijsko načrtovanje.

Mrežna organiziranost JSKD spodbuja večsmerno interakcijo, ki poteka preko društev in lokalnih skupnosti do območnih izpostav in centralne strokovne službe vse do državnih organov, hkrati pa takšna organizacija omogoča tudi 'feedback' v obratni smeri za ukrepe sprejete na državni ravni.

Medobmočne koordinacije pripravljajo pregledna srečanja skupin in posameznikov, ki so bili na podlagi strokovne selekcije izbrani na območnih srečanjih. To je višja kakovostna stopnica, kamor se uvrščajo le izbrane skupine.

Glavni merili izbire sta kakovost in napredek iz pretekle sezone. Kvalitativne kriterije pripravijo strokovni svetovalci za svojo dejavnost in se razlikujejo glede na specifične značilnosti. Podrobnejša količinska merila (različna glede na področja dejavnosti) so del vsakoletnega programskega načrta.

Programi medobmočnih izobraževanj vsebinsko izhajajo iz potreb, ki jih ugotavljajo strokovni spremljevalci revij in srečanj. Izkazujejo specifične potrebe, ki jih je mogoče uresničiti z dobro pripravo in izvedbo ustreznih izobraževanj. Hkrati nadgrajujejo obstoječa temeljna znanja po posameznih področjih dejavnosti ali dodajajo praktična znanja, izvirajoča iz dolgoletnih izkušenj in raziskovalnih naporov predavateljev teh izobraževalnih programov.

Izobraževanja na tem nivoju se organizirajo s pomočjo svetovalcev za posamezno dejavnost in so primarno namenjena članom društev, za izobrazbo mentorjev je poskrbljeno na državnem nivoju.

V prihodnjih letih JSKD dosledneje uvaja spremembe pri načrtovanju in realizaciji medobmočnih prireditev in izobraževanj. Temeljni poudarek je na premiku od kvantitete h kvaliteti, ob predpostavki da dostopnost programov kljub temu ne bo omejena. Uvajajo se kvalitativne novosti, ki prispevajo k večji privlačnosti in prepoznavnosti prireditev JSKD.

Kvantitativni kriteriji organizacije medobmočnih prireditev in izobraževanj so določeni po dejavnostih glede na specifične posameznega med območja.

DRŽAVNI program

Na področjih, kjer velja piramidni sistem do državne ravni, se srečanja zaključijo z državnim prikazom najboljših skupin. Veljajo izključno merila kakovosti.

Izobraževanje na državni ravni je posvečeno nadgradnji znanj. Predvidoma se jih udeležujejo vodje/mentorji, ki vodijo najbolj perspektivne skupine in potrebujejo najboljša znanja. Predavatelji so najboljši domači in tuji strokovnjaki s posameznih področij dela, ki lahko zagotovijo sveža in atraktivna znanja ter seznanjajo udeležence z novimi pristopi in tehnikami dela.

STANJE V LETU 2014

JSKD OI Brežice je v letu 2014 izvedla 22 programov na območni ravni (organizacija in udeležba), 11 na regijski (organizacija in udeležba) in 10 na državni (organizacija in udeležba). Izbor na regijsko in državno raven dokazuje, da imamo v občini Brežice izvrstne ljubiteljske skupine in posamezne ustvarjalce.

V letu 2014 je bilo v obvezni/temeljni program izpostave vključenih 2700 posameznikov in 151 skupin na naslednjih področjih: vokalna glasba (46 skupin oz. 1016 pevcev), instrumentalna glasba (4 skupine oz. 126 instrumentalistov), gledališče (9 skupin oz. 173 posameznikov), folklorna dejavnost (45 skupin oz. 706 plesalcev, pevcev in godcev), ples (21 skupin oz. 208 plesalcev), likovna in fotografska dejavnost (309 posameznikov), literarna dejavnost (25 posameznikov).

Skupine iz občine Brežice, ki so se predstavile na državnem nivoju v letu 2014.

4. 4. 2. Korelacija OBČINA (lokalna skupnost) - OBMOČNA IZPOSTAVA Brežice

Na osnovi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), ki poudarja korelacijo med državo in lokalnimi skupnostmi ter medsebojnega dogovora in

sklenjene pogodbe med območno izpostavo JSKD in lokalno skupnostjo, služba območne izpostave organizira ter izvaja naloge in programe opredeljene v pogodbi za potrebe lokalne skupnosti.

Gre za projekte in programe, ki jih je nujno dodatno finančno, izvedbeno in promocijsko ovrednotiti v odnosu do lokalnih skupnosti in drugih soizvajalcev preko pogodbe, ki natančno opredeljuje obveznosti in pravice obeh strani.

Dodatni program sestavljajo navedene konkretne akcije:

- gledališki abonma Brežice,
- predstave za otroke v Veselem decembru,
- sodelovanje pri pripravi in izvedbi programa svečane seje ob občinskem prazniku,
- sodelovanje pri pripravi in izvedbi prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku,
- priprava in izvedba javnega razpisa občine Brežice za področje ljubiteljske kulture (priprava kriterijev, priprava gradiva za komisijo, pregled poročil),
- koordinacija vsebin in najemi prostorov v Domu kulture Brežice.

4. 4. 3. Skrb za kulturna društva - spremljanje dejavnosti društev, neposredna pomoč in svetovanje društvom

Skrb za kulturna društva v najširšem pomenu te besede je primarna in najpomembnejša naloga JSKD. V letu 2014 je v občini Brežice delovalo 26 društev z 62 sekcijami, ki izvajajo program ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Po podatkih iz poročil o redni dejavnosti društev za leto 2014 je v delovanje vključenih 1.362 dejavnih članov. Vsa društva so vključena v Zvezo kulturnih društev Brežice.

Vsaka OI JSKD mora v celoti izpolnjevati navedene osnovne naloge, saj s tem ustvarja stimulatивно okolje za razvoj društvene in ljubiteljske kulture ter kvalitetno delo ustvarjalcev in poustvarjalcev. Navedene naloge se pogosto prepletajo in dopolnjujejo s poslanstvom Zveze kulturnih društev Brežice:

- letni programski posvet za kulturna društva, predvidoma na začetku nove sezone,
- posredovanje informacij glede izobraževanj, prireditev, revij, razpisov, pozivov in drugih podatkov (bistvena sta način in pravočasnost obveščanja),
- pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem, državnem in mednarodnem nivoju,
- organiziranje izobraževanj za potrebe društev - za člane in strokovne vodje (praktična izobraževanja, ki so neposreden odziv na potrebe društev),
- pomoč pri organizaciji samostojnih prireditev kulturnih društev (spodbujanje lastnih projektov kulturnih društev),

- pomoč pri izpeljavi večjih projektov/festivalov, kjer je glavni organizator kulturno društvo,
- pomoč pri promociji dejavnosti kulturnih društev,
- iskanje strokovnih mentorjev za kulturna društva in mladih perspektivnih članov,
- redno spremljanje dela in napredka kulturnih društev (obiski vaj in/ali produkcijskih predstavitev, letna poročila društev),
- spremljanje potreb po izobraževanju članov in vodij / mentorjev društev,
- udeležba na sestankih in občnih zborih kulturnih društev.

Če kadrovske, tehnične in finančne razmere dopuščajo, sodi v to dejavnost še:

- navezovanje stikov z drugimi sorodnimi društvi izven domačega prostora, v širšem slovenskem prostoru in tudi v tujini,
- posredovanje v stiskah in konfliktih znotraj kulturnega društva,
- pomoč pri reševanju prostorske problematike kulturnih društev (problemi z najemom prostorov za vaje in nastope, visoki stroški najemnin),
- pomoč pri izvajanju investicijskega dela programa (predvsem pri društvih, ki imajo lastne domove in so jih dobili v upravljanje in vzdrževanje, ki pa ljubiteljskim društvom pogosto dela veliko preglavic, saj ne vedo kam nasloviti vloge za sredstva itd.),
- iskanje ustrezne strokovne literature, pomembne za delo društev,
- oblikovanje protokolarnih obveznosti,
- pomoč pri oblikovanju vabil in fotokopiranju,
- pomoč pri iskanju primernih, reprezentativnih daril za gostovanja kulturnih društev.

4. 4. 4. Predstavitev Zveze kulturnih društev Brežice

Zveza kulturnih društev Brežice (v nadaljevanju ZKD) je samostojno, prostovoljno in neprofitno združenje, ki na podlagi medsebojnega sporazuma združuje in povezuje kulturna in kulturno-umetniška društva in druge kulturne subjekte s področja pristočasnih kulturnih dejavnosti.

Osnovni namen ZKD je bogatitev kulturnega življenja s spodbujanjem kulturne ustvarjalnosti, povezovanjem kulturnih društev, skupin in posameznikov, ki delujejo ljubiteljsko na področju pristočasnih kulturnih dejavnosti, s kulturno vzgojo in izobraževanjem ter posredovanjem in varovanjem kulturnih vrednot.

Osnovni namen ZKD uresničuje z:

- usklajevanjem in povezovanjem delovanja ljubiteljskih kulturnih skupin in posameznikov,
- vključevanjem v Zvezo kulturnih društev Slovenije,

- organiziranjem kulturnih prireditev,
- organizacijo osrednje občinske prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku,
- podelitev priznanj in odličij ZKD Brežice
- izvajanjem kulturno-izobraževalnih in vzgojnih programov,
- nudenjem strokovne pomoči in informiranjem,
- spodbujanjem novih oblik in vsebin kulturnega sodelovanja,
- sodelovanjem s kulturnimi organizacijami in društvi Slovencev v zamejstvu in po svetu,
- sodelovanjem s sorodnimi organizacijami doma in v tujini,
- podeljevanjem priznanj in odličij za dosežke na področju kulture,
- drugimi nalogami po dogovoru z društvi, organi in institucijami v občini,
- ukvarjanjem z različnimi vrstami pridobitne dejavnosti, ki so v posredni ali neposredni zvezi z osnovno dejavnostjo zveze (gostinske storitve na prireditvah ali v okviru institucij, prodajo lastnih publikacij, zaračunavanjem storitev na področju izobraževanja, izposojanjem opreme, zaračunavanjem kulturnih programov, pobiranjem vstopnine ipd.) skladno z veljavnimi predpisi, ki urejajo posamezno dejavnost,
- sodelovanjem z JSKD RS – Območno izpostavo Brežice, Občino Brežice in Republiko Slovenijo na vsebinskem področju.

ZKD Brežice kot nevladna organizacija spodbuja množično kulturno udejstvovanje v društvih in uveljavljanje najkvalitetnejših dosežkov te dejavnosti doma in na tujem.

Navedene naloge se pogosto prepletajo in dopolnjujejo z dejavnostjo JSKD OI Brežice:

- letni programski posvet za KD, predvidoma na začetku nove sezone,
- posredovanje informacij glede izobraževanj, prireditev, revij, razpisov, pozivov in drugih podatkov (bistvena sta način in pravočasnost obveščanja),
- pomoč društvom pri prijavljanju na razpise/pozive za sofinanciranje na lokalnem, državnem in mednarodnem nivoju,
- organiziranje izobraževanj za potrebe društev - za člane in strokovne vodje (praktična izobraževanja, ki so neposreden odziv na potrebe društev),
- pomoč pri organizaciji samostojnih prireditev kulturnih društev in spodbujanje lastnih projektov,
- pomoč pri izpeljavi večjih projektov/festivalov, kjer je glavni organizator kulturno društvo
- pomoč pri promociji dejavnosti kulturnih društev,
- iskanje strokovnih mentorjev za kulturna društva in mladih perspektivnih članov,

- redno spremljanje dela in napredka kulturnih društev z obiski vaj in/ali produkcijskih predstavitev, preko letnih poročil društev ipd.,
- spremljanje potreb po izobraževanju članov in vodij / mentorjev društev,
- udeležba na sestankih in občnih zborih kulturnih društev.

4. 4. 5. Financiranje

Oblike financiranja območnih izpostav JSKD, zveze kulturnih društev ter kulturnih društev in skupin na lokalni ravni

OI JSKD se financirajo kot neposredna proračunska postavka v proračunih lokalnih skupnosti, na podlagi 68. člena ZUJIK-a ter na podlagi 3. odstavka, 15. člena Zakona o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti ter 3. odstavka, 32. člena Akta o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (Uradni list RS, št. 72/10).

Predmet financiranja so (lahko):

- programi in projekti OI JSKD,
- plače in drugi prejemki iz delovnih razmerij,
- zagotavljanje brezplačnih prostorov ter sredstev za materialne stroške vzdrževanja prostorov,
- materialni stroški za delovanje OI,
- dodatna oprema in osnovna sredstva.

Podpora lokalnih skupnosti za ljubiteljske kulturne dejavnosti (zveze kulturnih društev in kulturna društva) je opredeljena v ZUJIK-u, 66. člen.

Zvezi kulturnih društev in kulturnim društvom lokalne skupnosti zagotavljajo sredstva za:

- programe in projekte,
- plače in drugi prejemki iz delovnih razmerij,
- prostore ter sredstva za materialne stroške vzdrževanja prostorov,
- materialni stroški za delovanje in izvedbo programov,
- dodatna oprema in osnovna sredstva.

Financiranje poteka preko javnega poziva ali razpisa za programe in projekte (postopki predpisani v ZUJIK-u, od 100. do 120. člena) ter na podlagi Pravilnika o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa za izbiro kulturnih programov in kulturnih projektov, ki ga je sprejelo Ministrstvo za kulturo (Uradni list RS, št. 43/10 in nadaljnji) ali Pravilnika o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa za izbiro kulturnih programov in kulturnih projektov, ki ga sprejme lokalna skupnost sama.

Lokalna skupnost preko javnega razpisa financira enoletne ali večletne (največ 4) programe. Praviloma lokalna skupnost v svojem pravilniku določi tudi merila in

kriterije za vrednotenje programov in projektov, ki morajo biti javno objavljeni (najpogosteje na spletni strani lokalne skupnosti ali v občinskem glasilu). V pravilniku lokalna skupnost lahko tudi določi prioritete programske usmeritve (npr. višje vrednotenje programov, ki vključujejo določene lokalno odmevnejše projekte), ki izhajajo iz sprejetega lokalnega programa kulture.

Izvajalec javnega razpisa je lahko občina sama ali pa, po pooblastilu, druga organizacija javnega prava, ki s pooblastilom postane nosilec javnega pooblastila za izvedbo postopkov financiranja ter odločanje na prvi stopnji, lokalna skupnost pa prevzame vlogo drugostopenjskega (pritožbenega) organa.

Občine lahko preidejo na večletne programske razpise, višina sofinanciranja pa se vsako leto uskladi z občinskim proračunom. Lokalne skupnosti lahko opredelijo tudi javne kulturne programe (javni kulturni programi so lahko tudi programi JSKD, Zvez kulturnih društev ali celo program pomembnejšega društva v občini. V kolikor lokalna skupnost opredeli javni kulturni program, je postopek enak kot za financiranje javnega zavoda (priglasitev programa, samo na podlagi poziva, brez javnega razpisa). Na ta način se lahko opredelijo tudi programi Zvez kulturnih društev in tudi kakšnega pomembnega društva.

4.4.6. Javni interes na področju ljubiteljske kulture v Občini Brežice

V javni interes na področju ljubiteljske kulture sodi vsa kontinuirana, strokovno pripravljena in kvalitetno izvedena kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost, še posebej ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in mednarodno sodelovanje in povezovanje, strokovna srečanja in pregledi nastalih dosežkov, kulturna vzgoja in izobraževanje širokega kroga ljubiteljskih in bodočih profesionalnih kulturnih ustvarjalcev ter mentorjev, društvena dejavnost, ki spodbuja zanimanje za kulturo in kultivira svoje okolje. (Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017).

Resolucija nadalje navaja, da za uresničevanje javnega interesa na področju ljubiteljske kulture skrbijo lokalne skupnosti in Republika Slovenija prek JSKD.

V obravnavanem obdobju je v Občini Brežice cilj ohranitev obsega, ob tem pa nadaljnje izboljšanje kvalitete in prepoznavnosti produkcije na področju ljubiteljske kulture. Cilj v tem obdobju je tudi vzpostavljati ustrezne prostorske in materialne pogoje za delo ustvarjalcev na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti in s tem spodbujati občane k aktivnemu vključevanju v delo društev, s tem pa tudi ohranjati kulturno identiteto naroda.

Čas izvedbe: 2015 – 2020

Ocena finančnih sredstev: 105.000€ letno, v okviru razpoložljivih sredstev za redne programe kulturnih društev in 1.000.000€ do leta 2020 za izboljšanje prostorskih pogojev za izvajanje programov društev s področja ljubiteljske kulture.

Odgovornost: Občina Brežice, JSKD OI Brežice, ZKD Brežice, krajevne skupnosti

Kazalniki:

- število obnovljenih objektov za delovanje društev s področja ljubiteljske kulture: 2 objekta do leta 2020
- ohranjanje in razvoj pestrosti, vsebin in kvalitete kulturnih programov
- ohranjanje in razvoj kvalitete izvajalcev kulturnih programov
- ohranjanje, povezovanje subjektov na področju kulture
- izvajanje vseslovenskega projekta Teden ljubiteljske kulture
- izvajanje mednarodnega folklornega festivala Slofolk

4.5. KULTURNO UMETNOSTNA VZGOJA ZA PREDŠOLSKE IN OSNOVNOŠOLSKE OTROKE, SREDNJEŠOLSKO MLADINO TER KULTURNI PROGRAMI ZA ODRASLE

Nacionalne smernice za kulturno umetnostno vzgojo (2009) navajajo, da otrokom in mladini strokovnjaki s področja šolstva, kulture in umetnosti omogočajo spoznavati različna področja kulture: glasbeno in likovno umetnost, gledališče, film, ples, kulturno dediščino in bralno kulturo. K ustvarjalnosti v izražanju, spremljanju kulturnih dejavnosti in aktivnem vključevanju vanje jih spodbujajo z raznimi didaktičnimi pristopi. Tako navajajo otroke na vrednotenje kulture in umetnosti ter razvijajo njihovo zmožnost kritičnega presojanja. Pri tem je nujno, da se vzgojitelji in učitelji povezujejo tako med seboj, kakor tudi z zunanjimi izvajalci in ustvarjalci ter kulturno umetnostno vzgojo načrtno vključujejo v dejavnosti v vrtcih in šolah. (<http://www.kulturnibazar.si/kulturna-vzgoja-gradiva/nacionalni-in-mednarodni-strateski-dokumenti/>).

Že v vrtcih se spoznavanje kulture in umetnosti izvaja s kurikulumom, pa tudi z zunanjimi izvajalci (npr. predstave za otroke, lutkovne igrice in podobno). Bralno kulturo razvijajo in spoznavajo skozi projekt »Bralna značka«.

Osnovna šola Brežice je v letu 2013 pridobila naziv »najbolj kulturna šola v letu 2013«, saj imajo na tej šoli kar 26 redno delujočih kulturno ustvarjalnih zasedb. Vsak učenec je vključen v kakšno obliko kulturnega ustvarjanja, od glasbe, gledališča, folklore, plesa, likovnih, literarnih in lutkovnih dejavnosti in ohranjanja kulturne

dediščine. Za svoje delo na tem področju so pridobili vrsto priznanj in nagrad. Tudi ostale osnovne šole in obe srednji šoli (Gimnazija Brežice Etrš Brežice) so v svoje programe vključile mnoge oblike kulturnega ustvarjanja ter na ta način približale kulturo in umetnost svojim učencem.

Posebej pomembno mesto ima v občini Glasbena šola Brežice, saj predstavlja temelj osnovnega glasbenega izobraževanja, ki je pomemben tako za pridobivanje profesionalnega kadra na področju glasbene umetnosti, še bolj pa zaradi ustvarjanja baze prebivalstva, ki v nadaljnjem življenju s svojim vključevanjem v delovanje različnih ljubiteljskih kulturnih društev prispeva k dvigovanju nivoja njihovih produktov in ohranjanju kulture naroda. Ne zanemarljiv je tudi prispevek Glasbene šole k obsegu kulturne ponudbe na lokalnem nivoju z lastno produkcijo.

H kulturni ponudbi na lokalnem nivoju dajejo pomemben prispevek tudi Zavod za podjetništvo, turizem in mladino Brežice, Knjižnica Brežice, JSKD Brežice, Posavski muzej Brežice ter Zavod ARS Ramovš iz Ljubljane. Vsi so pomembni organizatorji različnih kulturnih dogodkov v občini, kar je bistvenega pomena za prebivalce občine. Vedno večji pomen pa imajo tudi dogodki v kulturnem turizmu občine, kakor tudi v popestritvi ponudbe za turiste, ki sicer pridejo v občino iz drugih razlogov (Terme Čatež, Terme Dobova,...)

4.5.1. Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke, srednješolske mladine ter kulturnih programov za odrasle v Občini Brežice

Javni interes na področju kulturno umetnostne vzgoje za predšolske in osnovnošolske otroke v Občini Brežice se bo uresničeval preko vključevanja kulturno-umetnostnih vsebin v programe obšolskih dejavnosti, ustrezno izobraževanje učiteljev oziroma mentorjev za izvajanje teh dejavnosti ter izboljševanje pogojev za ustvarjalnost mladih na vseh kulturno-umetniških področjih, kar je bistvenega pomena za ambiciozno in dobro motivirano kulturno vzgojo skozi zagotovitev vsem otrokom in mladim v okviru šolskih, obšolskih in izvenšolskim dejavnosti spoznavanje raznih področij kulture. Gre za oblikovanje skupnih projektov z ustanovami s področja šolstva za povečanje kakovostnih projektov kulturno umetnostne vzgoje za otroke in mladino ter ohranjanje in dvig kakovosti obšolskih kulturnih dejavnosti z ustreznim izobraževanjem mentorjev prek projekta »Kulturna šola« in drugimi izobraževalnimi oblikami.

Kulturno-umetnostna vzgoja se po vsebini in poslanstvu pojavlja na presečišču kulturnega in vzgojno-izobraževalnega sektorja. Zaradi njenih prepoznavnih učinkov

in celosten razvoj posameznika ter lokalne skupnosti kot celote je pomembno njeno umeščanje v vsa področja človekovega bivanja ter v vsa obdobja posameznikovega življenja, zato je njeno izvajanje naloga in odgovornost tudi drugih resorjev (sociala, zdravje, turizem, gospodarstvo, itd.). Posebno pozornost se namenja tudi različnim družbenim skupinam in subkulturam, ki tako ali drugače vključujejo različne kulturne dejavnosti.

Kulturno-umetnostna vzgoja je temeljna pravica posameznika, zato v javni interes na tem področju sodi tako vzgoja in izobraževanje o umetnosti in kulturi kot tudi izražanje lastne ustvarjalnosti. V interesu občine je skrb za kakovostne kulturno - vzgojne programe in projekte na vseh področjih kulture, omogočanje čim širšega dostopa do teh programov in projektov ter povezovanje med vzgojno-izobraževalnimi, socialnovarstvenimi in kulturnimi ustanovami.

Razvijati je potrebno tudi sodelovanje in skupne projekte z drugimi organizacijami in društvi s področja kulture. Vsem organizatorjem kulturnih prireditev bo potrebno še naprej zagotavljati materialne, kadrovske in prostorske pogoje za izvedbo najrazličnejših kulturnih dogodkov v okolju, še posebej pa stimulirati morebitno oblikovanje turističnega produkta, ki bo pritegnil v občino »kulturne« turiste, kot na primer – teden stare glasbe v poletnih Brežicah, pet dni v gradovih Posavja in podobno.

Cilj 1: Medgeneracijsko središče

Ukrepi:

1. njegova naloga je ustvarjanje konceptualnih in praktičnih okoliščin za kulturno kontinuiteto v poznejših letih življenja, da postanejo tolmači kulture in za ustvarjanje nove skupne medgeneracijske kulture;
2. občina bo podpirala center v želji, da vrne kulturo v izobraževanje, da boljša življenje starejših na temelju izobraževanja in kulture in da krepí družbeni položaj starejših;
3. znotraj središča bodo nastajali izobraževalni in izrazno umetnostni ter kulturni programi, ki generacije povežejo med seboj, povežejo pa jih tudi z lokalno skupnostjo;
4. vzpostavi se medgeneracijski kulturni festival v so organizaciji javnih kulturnih ustanov in kulturnih društev;
5. uvedba medgeneracijskega prostovoljnega dela v javnih ustanovah, kot so na primer prostovoljni kulturni mediatorji.

Čas izvedbe: 2015 – 2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: občina, javni zavodi

Kazalniki:

- število vključenih partnerjev v sistem medgeneracijskega središča,
- število izvedenih programov,
- število udeležencev v sistemu medgeneracijskega središča,
- število obiskovalcev.

Cilj 2: Zagotoviti pogoje za krepitev participacije mladih v kulturi

Ukrepi:

1. spodbujanje sodelovanja in souporabe že obstoječe infrastrukture kulturne dediščine za realizacijo kvalitetnih vsebin mladih;
2. mlade je potrebno vključevati v strateško oblikovanje, načrtovanje, implementacijo in vrednotenje lokalne mladinske politike na področju kulture;

Čas izvedbe: 2015 - 2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru finančnih zmožnosti

Odgovornost: občina, ZPTM, Društvo študentov Brežice.

Kazalniki: število mladih, ki ustvarjajo v prostorih namenjenih za kulturno ustvarjanje.

Cilj 3: otroški gledališki abonma javnega zavoda nadgraditi z novimi lastnimi »animacijskimi« predstavami za otroke v vsaj 1 tujem jeziku

Ukrepi:

1. spodbujanje sodelovanja in souporabe že obstoječe infrastrukture za realizacijo kvalitetnih vsebin za otroke in mladino;
2. z mladimi za otroke pripraviti nove (lastne) predstave za otroke v vsaj 1 tujem jeziku (predstava mora biti oblikovana kot zgodba, ki je zanimiva tudi za turiste)

Čas izvedbe: 2015 - 2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru finančnih zmožnosti

Odgovornost: občina, ZPTM, nevladne organizacije

Kazalniki: število predstav v tujem jeziku

4.5.2. Kulturni turizem

Zaradi svoje središčne lokacije so Brežice idealen prostor za spoznavanje Slovenije, poslovna srečanja in izbrane dogodke. S turizmom v občini še ni izkoriščen potencial za rast. Povpraševanje po kulturnem turizmu je v porastu in se postopoma razvija. Turista naj se še bolj vključi v ustvarjanje, učenje, okušanje, ipd. Iščejo se zanimivi prostori in prizorišča, raste pomen zgodb, medkulturnih povezav ter iskanje avtentičnosti nekega prostora kot nasprotje globalnemu in ne razlikovalnemu. Vlaganje v kulturni turizem, v povezavi z drugimi oblikami turizma, pomeni vlaganje v gospodarski razvoj Brežic.

Zavod za podjetništvo, turizem in mladino Brežice v občini Brežice (ZPTM) deluje na tem področju kot profesionalna institucija, ki jo je ustanovila Občina Brežice.

Dejavnost zavoda je raziskovanje in analiziranje trga na področju turizma, oblikovanje celovite turistične ponudbe na območju občine Brežice, koordiniranje subjektov na področju turizma in drugih subjektov ter vodenje registra turističnih aktivnosti, informacijska turistična dejavnost, spodbujanje razvoja celovitih turističnih proizvodov turističnega območja, trženje celovite turistične ponudbe na ravni turističnega območja, razvoj in vzdrževanje skupne turistične infrastrukture, razvoj in vzdrževanje javnih površin namenjenih turistom, organizacija in izvajanje ter koordinacija prireditev, ozaveščanje in spodbujanje lokalnega prebivalstva za pozitiven odnos do turizma, izvajanje lokalne turistične vodniške službe, upravljanje z nepremičninami in premičninami in druge storitve, ki jih v turističnem območju brezplačno nudijo turistom. Zavod opravlja tudi vse druge posle, ki so potrebni za njegov obstoj in za opravljanje dejavnosti.

Vizija tega dokumenta je, da Brežice postanejo prepoznavna turistična destinacija in obvezen enodnevni cilj za tuje turiste, ki bivajo v Brežicah ter eno od petih najbolj obiskanih turistično zgodovinskih mest Slovenije.

Brežice morajo navduševati z izjemnimi podobami in ambientu mesta, s kakovostnimi dogodki čez vse leto, pristnimi srečanji z domačini, velikimi imeni preteklosti ter s podoživljanjem zgodovine Brežic.

Cilj 1: Večja prepoznavnost »brežiške« kulture v slovenskem in mednarodnem prostoru

Ukrepi:

1. tematska povezava vseh točk z najlepšimi pogledi na Brežice, ureditev teh točk in vsebinska povezava z zgodbo Brežic in fotografije - v produkt se vključi glavne mestne znamenitosti (brežiški grad, vodovodni stolp itd.);
2. z vidnimi elementi predstaviti dobo Brežic in tako podpreti razvoj palete novih zgodb in produktov na temeljih arheološke in zgodovinske dediščine ter nadgradnja stalnih razstav v praznih izložbah starega mestnega jedra;
3. nadaljnje aktiviranje prizorišč za otroke s poudarkom na ponudbi otroškega stolpa in dopolnitve produkta z vključitvijo ponudbe ostalih kulturnih institucij za ciljno skupino otrok oziroma mladih družin;
4. ob organizaciji večjih dogodkov se tematsko in s posebnimi akcijami vključijo gostinci, trgovci, hotelirji in drugi ponudniki ter tako omogočijo, da mesto polno zaživi z dogodkom. Gre za izvedbo celostne promocije in skupnih trženjskih akcij, ki omogočajo, da se posamezni dogodek razširi na celotno mesto in poživi ulični utrip. Med vidnejšimi dogodki so: Festival Brežice, moje mesto; Festival Brežice; Brežice, moje praznično mesto; Poletje v mestu, Poletje v parku, itd;

Čas izvedbe: 2015 -2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: ZPTM, javni zavodi, nevladne organizacije

Kazalniki:

- število obiskovalcev: 2016 10% več kot obiskovalcev kot v letu 2015, 2016-2020 dodatno 30% obiskovalcev več;
- število dogodkov: 2016 5% več kot dogodkov kot v letu 2015, 2016-2020 dodatno 10% več dogodkov.

Cilj 2: Projektno opredeliti razvoj manjkajoče ponudbe za turistične produkte, ki izhajajo iz znanih imen in kulturne dediščine.

Ukrepi:

1. projektno se opredeljuje razvoj manjkajoče ponudbe za turistične produkte, ki izhajajo iz znanih imen Brežic. Gre predvsem za povezovanje posamičnih elementov v zgodbe in razvoj interpretacije za različne ciljne skupine. Znana imena podpirajo koncept ustvarjalnega turizma, saj ob vsakem imenu lahko ponudimo specializirane ustvarjalne delavnice, dogodke in aktivnosti v katere lahko privabimo obiskovalce. V primeru likovne in fotografske umetnosti ni večjih jezikovnih ovir;

2. razvoj zgodbe na temelju razcveta obrti ter navezava na razvoj novih produktov in povezava z današnjimi sodobnimi trendi, oblikovalci in obrtniki. Podpora lokalnim ustvarjalcem, lokalni trgovini in obrti pri pospeševanju njihove prodaje. Smiselna povezava na produkt Brežiški sejem - POK;
3. z vidnimi elementi predstaviti zgodbe starega mestnega jedra Brežic, predvsem zgodbe posameznih prebivalcev in družin (zgodbe malih ljudi).

Čas izvedbe: 2015 -2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: ZPTM, javni zavodi, nevladne organizacije

Kazalniki:

- število obiskovalcev: 2016 10% več kot obiskovalcev kot v letu 2015, 2016-2020 dodatno 30% obiskovalcev več;
- število dogodkov: 2016 5% več kot dogodkov kot v letu 2015, 2016-2020 dodatno 10% več dogodkov

Cilj 3: Povezovanje kulturnih izvajalcev pri izvedbi dogodkov

Ukrepi:

1. uvedejo se redna mesečna srečanja kulturnih izvajalcev za izvedbo projektov;
2. spodbujanje strokovnega, organizacijskega in trženjskega sodelovanja med javnimi zavodi;
3. pri izvedbi kulturnih projektov in prireditve naj se povežejo gostinci, ZPTM, Občina in zainteresirane kulturne institucije z namenom, da se postreže s posebnimi ugodnostmi za goste programa, okraši naj se mesto, uvedejo naj se dodatne prireditve v mestu, pripravi naj se sejem domače hrane in izdelkov;
4. vsi javni zavodi morajo imeti v svojih strateških dokumentih opredeljeno sodelovanje z drugimi deležniki v kulturi.

Čas izvedbe: 2015 – 2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru razpoložljivih sredstev

Odgovornost: občina, javni zavodi, nevladne organizacije

Kazalniki:

- število dogodkov v skupni organizaciji;

- število obiskovalcev.

Cilj 4: Oživljanje starega mestnega jedra Brežic s kulturnimi vsebinami

Ukrepi:

1. nadgradnja portala Discover Brežice s kulturnimi vsebinami
2. usklajevanje organizatorjev prireditev in skupno planiranje dogodkov v starem mestnem jedru Brežic v sodelovanju z ZPTM;
3. povezovanje dogodkov s trgovsko in gostinsko dejavnostjo pri promocijskih in drugih akcijah v starem mestnem jedru;
4. posebna ponudba javnih zavodov in drugih organizacij v starem mestnem jedru ob posebnih akcijah malih podjetnikov;

Čas izvedbe: 2015 - 2020

Ocena in vir finančnih sredstev: v okviru finančnih zmožnosti

Odgovornost: občina, javni zavodi, ZPTM, gostinci in trgovci starega mestnega jedra Brežic, nevladne organizacije

Kazalniki:

- število prireditev v starem mestnem jedru, ki jih organizira ZPTM, drugi zavodi in organizacije na področju kulture: 2016 10% več kot v letu 2015; do 2020 30% več prireditev kot leta 2015
- število obiskovalcev v starem mestnem jedru: 2016 10% več kot v letu 2015; do 2020 30% več prireditev kot leta 2015
- število dogodkov, ki so organizirani v so organizaciji med različnimi organizatorji: do 2020 30% več dogodkov v sodelovanju kot leta 2015
- število dogodkov, ki so sofinancirani s strani občine preko javnih razpisov: do 2020 30% več sofinanciranih dogodkov kot leta 2015

4.6. JAVNA INFRASTRUKTURA NA PODROČJU KULTURE V OBČINI BREŽICE

Javno infrastrukturo na področju kulture sestavljajo nepremičnine in oprema, ki so v javni lasti in so namenjene kulturi.

Sklep o tem, katere nepremičnine in oprema so namenjene kulturi, je Občina Brežice sprejela leta 1997. Namen razglasitve nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo

na področju kulture je zagotovitev in ohranitev namembnosti prostorov ter ohranitev prostorov in opreme za izvajanje kulturne dejavnosti. Nepremičnina se zaznamuje v zemljiški knjigi kot javna kulturna infrastruktura. Status nepremičnine kot javne infrastrukture za kulturo, po določbah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo pomeni, da je nepremičnina na voljo za izvajanje kulturnih dejavnosti v javnem interesu.

Javno kulturno infrastrukturo se daje v upravljanje ali v uporabo izvajalcem kulturnih dejavnosti brezplačno pod pogojem, da prevzamejo obveznost rednega tekočega vzdrževanja. V kolikor občina tako nepremičnino proda ali spremeni namembnost, mora iztržek nameniti za druge nepremičnine za kulturo.

Občina Brežice je s Sklepom o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Brežice (Uradni list št. 17/97 in 100/08), določila naslednje nepremičnine za javno infrastrukturo na področju kulture:

1. Bivši dom JLA, v lasti Občine Brežice, parcele 1236-stavba v izmeri 649m², 1237/1-stavba v izmeri 643m², brez prostorov športne dvorane in njenih spremljajočih prostorov.
2. Grad Brežice, družbena lastnina v upravljanju Posavskega Muzeja Brežice, parc. št.1256 – poslovna stavba v izmeri 2712 m², parc. št. 1257 – dvorišče in stavba v skupni izmeri 1003 m² in parc. št. 1261 – pot v izmeri 101 m², vse vpisano pri zkv. št. 468, k.o. Brežice.
3. Stavba Glasbene šole Brežice, družbena lastnina v upravljanju Glasbene šole, parc. št. 579 – dvorišče in stavba v skupni izmeri 551 m², zkv. št. 363, k.o. Brežice.
4. Sveti Vid – Arheološko območje Sv. Vida – Malence, parc. št. 131/16, zkv. št. 1069, k.o. Čatež, gozd v izmeri 13792 m² – družbena lastnina v upravljanju Kmetijske zadruge Brežice.
5. Grad Pišce, družbena lastnina, parc. št. 152 – stavbišče v izmeri 14900 m², zkv. št. 209, k.o. Pavlova vas – v delu, ki služi za kulturne prireditve.
6. Večnamenski dom v Pišecah, družbena lastnina, imetnik pravice uporabe Občina Brežice – parc. št. 13 – travnik v izmeri 1474 m² in parc. št. 12/2 – njiva v izmeri 406 m².
7. Gasilski in prosvetni dom Cerklje, družbena lastnina v upravljanju Gasilskega društva Cerklje – parc. št. 26 – stavbišče v izmeri 581 m², zkv. št. 1078, k.o. Cerklje – v delu, ki služi za kulturne prireditve.
8. Prosvetni dom Velika Dolina – družbena lastnina – parc. št. 497/1 – travnik in posl. stavba v skupni izmeri 1453 m², zkv. št. 1269, k.o. Velika Dolina.
9. Prosvetni dom Artiče – družbena lastnina – parc. št. 41 – travnik v izmeri 2621 m² in parc. št. 157 – stavbišče v izmeri 399 m², zkv. št. 144, k.o. Artiče.
10. Prosvetni dom Globoko – družbena lastnina v upravljanju Krajevne skupnosti Globoko – parc. št. 51/1 – pašnik v izmeri 1620 m², parc. št. 51/2 – nerodovitno – v

izmeri 1518 m² in parc. št. 108 – stavbišče v izmeri 625 m², zkv. št. 289, k.o. Globoko – v delu, ki služi za kulturne prireditve, kar bo opredeljeno v načrtu obnove dela prosvetnega doma.

11. Prosvetni dom Brežice – družbena lastnina (do 82/100 dela) v upravljanju Zavoda za kulturo, parc. št. 129 – travnik in dvorišče v skupni 557 m², parc. št. 130 – zelenica v izmeri 688 m², parc. št. 131 – zelenica v izmeri 1018 m², parc. št. 132 – parkirišče v izmeri 402 m², zkv. št. 574 in parc. št. 128 – stanovanjska stavba v izmeri 845 m², zkv. št. 925, vse k.o. Brežice.

12. Stara šola Čatež ob Savi, parc. št. 101/1, št. ZKV 144, k.o. Čatež, družbena lastnina – imetnik pravice uporabe Krajevna skupnost Čatež ob Savi.

13. Grajski kompleks Mokrice, nepremičnine vpisane v ZKV št. 1332, k.o. Velika Dolina, družbena lastnina – imetnik pravice uporabe Terme Čatež d.d.

14. Grad Bizeljsko, parc. št. 2, k.o. Orešje, družbena lastnina – imetnik pravice uporabe Kulturna skupnost Brežice.

Glavne naloge in cilji, na področju javne infrastrukture na področju kulture so:

4.6.1. Sklep o razglasitvi nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Brežice.

Obstoječi sklep je zastarel tako po navedbi objektov, ki so bili razglašeni za javno infrastrukturo na področju kulture, kakor tudi po zapisu lastništva na razglašeni objektih. Nekatere objekte bo, glede na dejansko situacijo na terenu, potrebno izločiti, nekatere objekte dodati, pri vseh pa urediti zapis o lastništvu objektov. Med objekte, ki jih bo potrebno izvzeti iz sklepa ali pa spremeniti naziv objekta oz. parcelne številke, sodijo: bivši dom JLA, stavba Glasbene šole Brežice, sv. Vid, arheološko območje Sv. Vida – Malence, grad Pišece, grajski kompleks Mokrice, grad Bizeljsko. Med objekte, ki bi jih bilo smiselno vključiti v razglasitev pa sodijo: Banova domačija v Artičah in Pleteršnikova domačija v Pišecah, v kolikor bosta postali last Občine Brežice, večnamenski dom Bizeljsko, Kapele in Sromlje, ..., torej objekte, ki so vsaj v delu namenjeni tudi delovanju društev s področja ljubiteljske kulturne dejavnosti in izvedbi drugih kulturnih prireditev. V času od sprejema sedaj veljavnega sklepa se je spremenila tudi zakonodaja, ki določa način in pristojnosti pri razglasitvi objektov za javno kulturno infrastrukturo. Namen razglasitve nepremičnine za javno infrastrukturo na področju kulture je predvsem zagotovitev trajne namembnosti prostorov ter ohranitev prostorov za izvajanje kulturne dejavnosti. V pripravo novega sklepa o razglasitvi javne kulturne infrastrukture v Občini Brežice bodo vključene vse krajevne skupnosti in strokovna javnost s tega področja. Sklep sprejme Občinski svet Občine Brežice.

Čas izvedbe: 2015

Ocena finančnih sredstev: brez finančnih obveznosti

Odgovornost: Občina Brežice

Kazalniki:

1. pridobitev potrebne podlage za izvajanje ukrepov na področju vzdrževanja in upravljanja javne kulturne infrastrukture
2. Sklenitev pogodb o upravljanju objektov razglašeni za javno kulturno infrastrukturo na območju Občine Brežice oz. določitev načina upravljanja z objekti.

4.6.2. Investicije v javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Brežice

Temeljni cilj na področju javne kulturne infrastrukture, ki je v lasti Občine Brežice, je zagotoviti kakovostne infrastrukturne pogoje za vse zvrsti umetniškega ustvarjanja in izboljšati dostopnost kakovostnih kulturnih dobrin in storitev čim širšemu občinstvu. Za zagotavljanje navedenega cilja bo potrebno v prihodnjih letih izvajati vlaganja v rekonstrukcije, dograditve, nakup opreme, investicijsko vzdrževalna dela, kakor tudi energetske sanacije v vseh objektih, ki so, ozirom bodo opredeljeni v sklepu o razglasitvi nepremičnin in opreme za javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Brežice. Pomemben cilj predstavlja tudi ponovna obuditev filmske produkcije v Kulturnem domu Brežice. Za doseg tega cilja bo potrebno opremiti prostor s sodobno opremo za kakovostno predvajanje filmske produkcije.

Čas izvedbe: 2015-2020 (odvisno od virov financiranja)

Ocena finančnih sredstev: 3.000.000 €, pri čemer so vlaganja v obnovo gradu Brežice opredeljena v drugem poglavju tega dokumenta

Odgovornost: Občina Brežice, KS, upravljavci objektov

Kazalniki:

- večje število kulturnih dogodkov,
- večje število obiskovalcev,
- povečanje zadovoljstva uporabnikov,
- obogatitev kulturnega dogajanja.

Viri in literatura:

1. Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 (Uradni list RS, št. 99/13)
2. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 - UPB1, 56/08, 94/09 - Odl. US7, 4/10, 20/11, 100/11 - Odl. US, 111/13)
3. http://www.brezice.si/obcina_brezice/splosni_podatki/
4. <http://www.knjiznica-brezice.si/zgodovina-delovanja-knjiznice-brezice.html>
5. <http://www.zvkds.si/>
6. Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12 in 111/13)
7. Letno poročilo JSKD Brežice, 19.2.2014.
8. Nacionalne smernice za kulturno umetnostno vzgojo (2009)
9. <http://www.kulturnibazar.si/kulturna-vzgoja-gradiva/nacionalni-in-mednarodni-strateski-dokumenti/>
10. Poslovno poročilo Knjižnice Brežice 2013, 2014
11. Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12)
12. Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015), Republika Slovenija, Nacionalni svet za knjižnično dejavnost (2005)